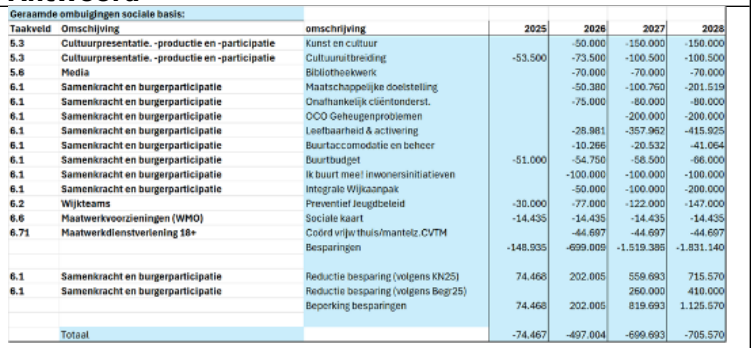
Vragen over de Programmabegroting 2025

Definitief

Leeswijzer: Dit document geeft overzicht van de schriftelijke vragen en antwoorden bij de programmabegroting 2025-2028. De aanvullingen ten opzicht van de tussentijdse versie van 15 oktober zijn groen gearceerd. In deze definitieve set zijn ook de antwoorden meegenomen op de vragen die in de 'tweede ronde' zijn gesteld.

Naam: Sjir Hanssen, VVD
Datum van indienen vragen: 01-10-2024

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
1	Bij het doorwerken van de ontvangen programmabegroting 2025 lezen we op meerdere plaatsten dat er bezuinigingen worden gepland voor het jaar 2025. Het is voor de VVD fractie is het niet duidelijk welke bezuiniging in welk programma welke omvang en onderbouwing heeft en wat het effect zal zijn voor onze inwoners. In de programma begroting 2024 staat in bijlage 11 een overzicht genoemd welke risico's worden ingeschat en welke effect deze risico's hebben. In de voorliggende programmabegroting 2025 vinden we geen overzicht met genoemde risico's.	Is het mogelijk om per programma een overzicht te geven van voorgestelde bezuinigingen, bedrag en mogelijke effecten.	De ombuigingen zoals opgenomen in de kadernota 2025 zijn 1-op-1 overgenomen in de programmabegroting 2025. In de kadernota zijn de ombuigingen per programma weergegeven met bijbehorende informatie (bedrag, impact en risico's). Wij verwijzen u hiervoor naar de betreffende passages in de kadernota 2025. Zie ook bijlage 1.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			
2		Is het mogelijk om naar analogie van bijlage 11 programma begroting 2024 een overzicht te geven van de grootste risico's met bij behorende maatregelen.	Bijlage 11 uit de programmabegroting gaf een overzicht van de ombuigingen die destijds zijn voorgesteld. Daarmee komt deze vraag overeen met vraag 1. Een overzicht van de grootste financiële risico's zijn te vinden in de paragraaf weerstandsvermogen (pagina 85-87), waar ook maatregelen zijn opgenomen. Eén totaaloverzicht van de ombuigingen hebben we nu niet beschikbaar, maar zullen we voor de besluitvormende raad aanleveren.

Taakveld	Omschijving	omschrijving	2025	2026	2027	2028
5.3	Cultuurpresentatie. -productie en -participatie	Kunst en cultuur		-50.000	-150.000	-150.000
5.3	Cultuurpresentatie. -productie en -participatie	Cultuuruitbreiding	-53.500	-73.500	-100.500	-100.500
5.6	Media	Bibliotheekwerk		-70.000	-70.000	-70.000
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Maatschappelijke doelstelling		-50.380	-100.760	-201.519
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Onafhankelijk cliëntonderst.		-75.000	-80.000	-80.000
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	OCO Geheugenproblemen			-200.000	-200.000
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Leefbaarheid & activering		-28.981	-357.962	-415.925
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Buurtaccomodatie en beheer		-10.266	-20.532	-41.064
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Buurtbudget	-51.000	-54.750	-58.500	-66.000
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Ik buurt mee! inwonersinitiatieven		-100.000	-100.000	-100.000
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Integrale Wijkaanpak		-50.000	-100.000	-200.000
6.2	Wijkteams	Preventief Jeugdbeleid	-30.000	-77.000	-122.000	-147.000
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Sociale kaart	-14.435	-14.435	-14.435	-14.435
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Coörd vrijw thuis/mantelz.CVTM		-44.697	-44.697	-44.697
		Besparingen	-148.935	-699.009	-1.519.386	-1.831.140
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Reductie besparing (volgens KN25)	74.468	202.005	558.693	715.570
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Reductie besparing (volgens Begr25)			260.000	410.000
		Beperking besparingen	74.468	202.005	819.693	1.125.570
	Totaal		-74.467	-497.004	-699.693	-705.570

Naam: D66 – Erik (een eerste set van vragen)
Datum van indienen vragen: 03.10.2024

Programma 2 Leefomgeving

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
1	p.35 Doorwerken energietransitie – er staat "opgaven waarvoor geen subsidie of eigen middelen zetten we niet door of schalen af"	a. Kan het college wat voorbeelden geven? b. Wat betekent dit voor lopende trajecten zoals de warmtetransitie in bepaalde wijken?	Ad. a In eerdere berichten van Rijk zou de bekostiging van de energietransitie middels de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid **(**CDOKE-regeling) stapsgewijs stijgen, op weg naar een verdubbeling van de middelen voor de inzet van capaciteit vanaf 2026. Of deze verhoging doorgaat is

			op dit moment onduidelijk. Hierbij speelt mee dat het nog onduidelijk is hoe het rijk omgaat met keuze met betrekking tot de specifieke uitkeringen (SPUK). Ad. b De lopende trajecten gaan door maar we kunnen alleen in nieuwe wijken aan de slag als daarvoor middelen beschikbaar zijn. Enkele voorbeelden van lopende trajecten zijn: WUP dieren-west, samenwerking in Stenfert en Ellecom, klusbedrijven in Dieren, Velp en Spankeren, energiewinkel, coaching, uitvoering van de lokale aanpak isolatie, enz
2	p.35 Kostendekkende – er staat "daar waar mogelijk"	a. Wat betekent dit in deze context? b. En als het niet kostendekkend kan, is de consequentie dan dat we het dan maar niet uitvoeren? Of zijn hier extra middelen voor geraamd?	Dit betekent dat we er naar streven al onze inzet bij ruimtelijke ontwikkelingen kostendekkend te krijgen. Dit kan echter niet overal en 100%. We hebben dit vertaald naar een extra opbrengst uit leges en kostenverhaal van bij elkaar € 175K. Dit heeft dus een positief effect op het saldo.
3	p.45 C.E. in navolging van de Kadernota wordt 50K geschrapt dat effect heeft op 'onze doelen die we nu vooral in samenwerking met de GMR willen bereiken'	a. Kan het college uitleggen wat hiermee wordt bedoeld? Gaan we onze doelen WEL halen maar nu in samenwerking met de GMR of halen we onze doelen niet? b. Wat wordt er anders?	Het budget van € 50K had als functie om (met name binnen de gemeentelijke organisatie) ingezet te worden om circulair denken en doen te stimuleren. Deze aanjaagfunctie wordt losgelaten. Hiervoor in de plaats wordt meer gebruik gemaakt van c.q. aangesloten bij de kennis en kunde die in regionaal verband wordt ontwikkeld. De doelstelling 'meer circulariteit' blijft gehandhaafd. Circulair inkopen blijft een onderdeel van ons inkoopbeleid.
4	p.48 Rozendaalse Veld – er staat "voor zaken die buiten de scope van de subsidies vallen, maar die wij als gemeente wel belangrijk vinden, is door de bezuinigingen geen ruimte meer"	a. Kan het college wat voorbeelden geven van wat wij wel belangrijk vinden maar die buiten de scope van de subsidies vallen? b. En wat is (van het niet meer kunnen uitvoeren) het effect?	Het gaat hier om extra activiteiten om de natuurkwaliteit van het Rozendaalse Veld te vergroten. Het effect van het niet doorgaan is dat we de natuurkwaliteit niet verder kunnen vergroten.

Programma Bestuur & organisatie

6	p.69/70 tabel 'wat mag het kosten'	a. Kan het college voorbeelden geven wat we bij "baten" bij 1.1 crisisbeheersing brandweer moeten verstaan?	Dit betreft doorbelasting van kosten aan gemeenten Rozendaal en Doesburg inzake werkzaamheden m.b.t. rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Paragrafen

8	p.104 Bij E 'bedrijfsvoering' staan op verschillende thema's benoemd en zijn verderop verder uitgewerkt.	a. Waarom zijn de eerste 4 thema's wel uitgewerkt en thema 'digitale toegankelijkheid van dienstverlening' niet? (terwijl een aantal aanbevelingen uit het rekenkamerrapport kwaliteit van dienstverlening over de noodzakelijke voortgang van digitale dienstverlening gaan) b. Heeft het college ergens budget opgenomen voor deze noodzakelijke voortgang? …zo ja, waar kunnen we dat vinden?	a. Het laatste thema is niet expliciet verder uitgewerkt vanwege de verwijzing naar de uitwerking in het programma Digitaal Rheden. De ingang van de Wet Modernisering Elektronisch Verkeer is uitgesteld tot 1-1-2026. Wij werken met Arnhem en Renkum gezamenlijk aan de afronding in de komende periode. • In de kern komt het voor dit thema in 2025 neer op de volgende aandachtspunten/ambities: • Afronding digitale toegankelijkheid voor alle 600 producten en diensten (UPL 2024-3); • Inbouwen van een klantwaarderingsmodule; • Beheer E-formulieren binnen organisatie verankerd; • Aanwijzingsbesluit elektronische kanalen publieke dienstverlening beschikbaar; • Communicatiecampagne Digifitte inwoners gerealiseerd; • Notificaties voor alle producten en diensten inregelen (2026) b. Het budget is in 2022 beschikbaar gesteld voor een periode van 3 jaar (2023 t/m 2025); het is terug te vinden in het raadsbesluit rond het programma Digitaal Rheden).

Naam: Hendri Witteveen
Datum van indienen vragen: 3-10-2024

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
1	Samenleving blz 11	"Anderzijds is de keuze om de komende jaren in te zetten op een transformatie binnen Programma 1 Samenleving. Voor deze transformatie maken we transitiekosten." Is er al iets te zeggen over de aanpak die het college voor ogen staat? Hoe kansrijk is dit?	Dit betreft de transformatie zoals in het Koersdocument Samen Leven in Rheden, rapport Berenschot en de landelijke hervormingsagenda wordt omschreven. Dit vraagt om anders denken en handelen zoals ook in de koers leefomgeving en transitieagenda is vastgelegd. We richten een programma in dat ervoor zorgt dat de gemeente de regie op de medebewindstaken versterkt, de kosten beheerst en dat met het beschikbare budget een maximaal maatschappelijke resultaat kan worden gerealiseerd. Het college acht het kansrijk en onderzoekt momenteel mogelijke maatregelen voor de extra taakstelling zoals beschreven op p 11.
2	Samenleving blz 21 Tabel wat mag het kosten?	6.3 Inkomensregelingen Waar is de verlaging van 23.151k in 2025 naar 22.957k in 2026 p gebaseerd?	Deze is gebaseerd op ombuigingsvoorstellen bijzondere bijstand.
3	Samenleving blz 24	Ombuigingen 2025 e.v. 1. Gaan deze nog volledig door? 2. Hoeveel bezuinigen we hierop? 3. Het lijken toch goede preventieve voorzieningen, in hoeverre krijgen we de rekening later dubbel gepresenteerd?	1. Deze bezuinigingen staan nog op de brede lijst om door te voeren tot en met 2028. Het college werkt aan amendement 1, voorstellen voor het jaar 2026 ontvangt u met de kadernota mei 2025. 2. In 2028 zou er € 327.189 als bezuiniging gerealiseerd moeten zijn. 3. Het zijn ook goede preventieve voorzieningen. De peutersubsidie brengt kansengelijkheid voor peuters. Een risico is dat meer peuters een vve-indicatie krijgen wat hogere kosten met zich meebrengt. Het inloopspreekuur van het taalhuis biedt kansen om basisvaardigheden te vergroten voor volwassenen, en de SMI is een vangnet voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Bij de SMI is versobering echter goed mogelijk zoals ook genoemd in het ombuigingsvoorstel.

4	Samenleving blz 25 bovenaan	"Met een versobering van de regeling en de gestarte pilot om met Incluzio aan duurzame versterking van gezinnen verwachten we betere resultaten te halen dan afschaffing." Gaan we door met de versoberde regeling en de pilot?	Zoals het nu in de begroting is verwerkt zal de SMI worden afgeschaft.
5	Samenleving blz 25 Tabel wat mag het kosten?	7.1 Volksgezondheid Waardoor kan het budget in 2027 verlaagd worden van 2.651k naar 2013k?	Tot en met 2026 is aan de uitgavenkant en aan de inkomstenkant rekening gehouden met de Brede SPUK (sport, gezondheid, cultuur, sociale basis), waarvan een beschikking is ontvangen die de periode 2023 tot en met 2026 dekt.
6	Samenleving blz 26	"Als gemeente garanderen we ontmoeting voor inwoners in kwetsbare situaties." Valt dit allemaal onder taakveld 6.1? Valt hier nog meer onder?	Onder taakveld 6.1 vallen op dit moment naast de buurtaccommodatie en buurtbudgetten ook "Ik buurt mee!", Integrale wijkaanpak, vrijwilligersondersteuning, opbouwwerk en algemeen jeugd & onderwijsbeleid (subsidies).
7	Samenleving blz 26	"Vanaf 2025 worden de incidentele subsidies stopgezet." Is deze tekst nog actueel? Krijgen we een aangepaste begroting of een addendum?	Deze tekst is ten aanzien van de incidentele subsidies actueel. De structurele subsidies voor het in stand houden van de sociale basis worden pas vanaf 2026 verlaagd en uitsluitend eenmalig in 2026.
8	Samenleving blz 29 Tabel wat mag het kosten?	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie. Wordt dit na 2026 verder afgebouwd? Wat gaan we niet meer doen?	Er wordt na 2026 niet verder afgebouwd op de structurele subsidies voor maatschappelijke organisaties (sociale basis, w.o. cultuur en sport). Er staan daarnaast nog bezuinigingen gepland na 2026 voor professionele partners (denk aan activerend werk) en voor bijvoorbeeld de Integrale Wijkaanpak.
9	Samenleving blz 31 Hoe meten we onze prestaties?	"% huishoudens met problematische schulden" Dit is we de belangrijkste indicator, maar houden we ook de hoogte van de schuld bij aanvang traject en het aantal trajecten nog bij?	Wij monitoren ook de hoogte van de schuld bij aanvang van een traject en het aantal meldingen en trajecten. Informatie hierover wordt gedeeld via de Raadsbrief Samenleving.
10	Samenleving blz 33 Programmataat	Waar is de toevoeging van de reserves voor in 25 en 26?	In de Kadernota 2024 is een nieuw te vormen reserve "Bestemmingsreserve hervormingsagenda Jeugdstelsel" voorgesteld. Hiermee kunnen eventuele nadelige financiële effecten van de hervormingsagenda worden opgevangen. De in de Kadernota

			2024 opgenomen dotaties in 2024 en 2025 worden hier benoemd.
11	Leefomgeving blz 41	"Verhogen inkomsten leges en verhoging inkomsten kostenverhaal (Kosten:175). Toelichting kosten: -75 (leges) en -100 (kostenverhaal)" Zijn dit inkomsten? Is het dan in 2025 100k, in 26 150k en in 27 200k?	In 2025 betekent dit 175K extra inkomsten. Dit loopt op naar 350K in 2028.
12	Leefomgeving blz 43	"Meer vernieuwende woonvormen: In 2025 realiseren we 181 flexwoningen. Dit is een ombuiging uit het volkshuisvestingsbudget en wordt betaald uit subsidie Haveland (50k) (Kosten:1.500.000)." Mag ik de som 1.500 – 50 k maken? Waar worden de overige kosten uit gedekt?	In de begroting 2024 was voor flexwonen incidenteel 50k opgenomen. Inmiddels hebben we voor de realisatie van de ontwikkeling op Haveland (flexwoningen) subsidie van het Rijk gekregen (€ 1,5 mln.) Daaruit dekken we deze kosten. Hiermee kunnen we het doel van flexwoningen realiseren. De inzet van de gemeentelijke middelen 50k is hiermee niet meer nodig, wat heeft geleid tot deze ombuigingsmaatregel.
13	Leefomgeving blz 44 Tabel wat mag het kosten?	8.3 Wonen en bouwen Hoe is dit budget opgebouwd, wat valt er allemaal onder?	De totaal begrote lasten 2025 bij dit taakveld 8.3 'Wonen en bouwen' bedragen € 2.565k en bestaan uit geraamde kosten van personele inzet (1.785k), kosten i.v.m. bouwaanvragen (125k). advieskosten en diensten derden m.b.t. Wonen (169k) en diverse kosten m.b.t. basisregistraties vastgoed (486k).
14	Leefomgeving blz 47 Tabel wat mag het kosten?	3.4 Baten economische promotie, baten hoger dan de kosten. Waar bestaan de baten uit?	De geraamde baten bij taakveld 3.1 betreffen de opbrengsten van de Bedrijven Investerings Zone (BIZ) ad 101k en op taakveld 3.4 betreft het de forensenbelasting ad 66k en toeristenbelasting ad 517k.
15	Bestuur en organisatie blz 62	0.8 Overige baten en lasten. Vanaf 2025 worden deze fors hoger. Waar bestaan deze uit?	De geraamde lasten op taakveld 0.8 'Overige baten en lasten' bedragen in 2025 € 4,6 mln. Ten opzichte van raming 2024 ad € 1,9 mln. is dit een toename van € 2,7 mln. Deze toename vloeit voort uit hogere stelposten voor prijsstijgingen (1,4 mln) en voor stijging salarissen (€ 1,3 mln).
16	Bestuur en organisatie blz 71	De lasten en baten van 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie wisselen nogal sterk onder dit programma. In 23 en 25 zijn ze hoog. In 24, 26, 27 en 28 zijn ze 0. Hoe werkt dit?	De bedragen in de tabel op pag. 70-71 betreffen de lasten en baten die gemoeid zijn met de opvang van vluchtelingen. Deze worden op taakveld 6.1 verantwoord. Hiervoor is met ingang van deze begroting 2025 een apart thema opgenomen, zodat we de betreffende financiële verantwoording goed kunnen monitoren. De lasten en baten

			in 2025 zijn per saldo budgetneutraal. In de jaren 2026-2028 zullen we naar verwachting ook deze opvang verzorgen en betreffende lasten en baten (ook budgetneutraal) moeten we nog in onze begroting opnemen. Voor 2026-2028 hebben we nog geen ramingen opgenomen i.v.m. onzekerheden over de hoogte van de hiermee gemoeide lasten en baten. Bij de kadernota 2025 verwachten we hierover meer inzicht te hebben en zullen we de begroting hierop aanpassen.

Naam: Steven Marshall (D66)
Datum van indienen vragen: 3-10-2024

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
1	p. 10 / meerjarig perspectief	Bij de aanvullende maatregelen t.o.v. de kadernota 2025 staat genoemd dat er na 2026 niet verder bezuinigd zal worden op de sociale basis. Tijdens het technisch vragenuur van 2-10 is aangegeven dat de jaarlijkse ombuiging voor de sociale basis in 2026 én de jaren daarna jaarlijks €745k bedraagt. Het is onduidelijk welke concrete ombuigingen die in de kadernota genoemd staan hier vallen onder 'de sociale basis'. Welke van de volgende (of andere) ombuigingen tellen op tot de genoemde 745k en vallen daarmee onder de 'verzachting'? (tussen haakjes genoemd de ombuiging in miljoen euro zoals opgenomen in de kadernota). • Inburgering (0,11) • Minimabeleid & Minimaregelingen: subsidies vrijwilligersorganisaties (0,44) • Sportaccomodaties (0,36) • Sportstimulering (0,02) • Cultuur (0,12)	In bijlage 1 het overzicht van de bezuinigingen op de sociale basis (exclusief de maatwerkvoorzieningen). De ombuigingen op Inburgering, Minimabeleid en Sport in Rheden tellen hierin niet mee. Het gevraagde totaaloverzicht hebben we nu niet beschikbaar, maar zullen we voor de besluitvormende raadsvergadering aanleveren.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		• Preventief jeugdbeleid (0,08) • Sociale basis collectief voorliggend (0,35) • Verlaging ombuigingen sociale basis (-0,2) • Versoberen bibliotheek (0,07)	
2	p. 11 / tabel 2. Aanvullende maatregelen na kadernota	In tabel 2 staat bij 'verlagen ombuiging sociale basis' dat de verlaging voor 2027 260k bedraagt en voor 2028 410k. Klopt onze berekening dat het totaal van de in de kadernota genoemde oorspronkelijke ombuigingen in 2027 voor de sociale basis (dus o.b.v. de in het antwoord op de vorige vraag genoemde maatregelen) €745k + €260k = €1005k bedraagt? En voor 2028 €745k + €410k = €1155k? Zo niet: wat klopt er niet in onze benaderingswijze?	Zoals mondeling beantwoord tijdens de technische vragenronde: De exacte uitwerking van de ombuigingen sociale basis zal na vaststelling van de begroting nog moeten plaatsvinden. In de Programmabegroting 2025 is in totaal € 48,6 miljoen beschikbaar voor uitgaven sociale basis (exclusief onderwijs). Dit totale budget is bedoeld voor de maatschappelijke opgaven op gebied van cultuur, media, samenkracht en burgerparticipatie, wijkteams, maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening en jeugdzorg. Een specificatie hiervan is opgenomen in de tabel op pagina 29 van de Programmabegroting 2025. Dit totale budget loopt af naar € 45 miljoen in 2028. De ombuigingen op sociale basis in 2025 (€ 150 k) en 2026 (€ 700 k) blijven ongewijzigd ten opzichte van de kadernota 2025. In de jaren 2027 en 2028 verlagen we de ombuigingen sociale basis met respectievelijk € 260 k en € 410 k waarmee de structurele ombuiging op € 700 k blijft.
3	p. 29 / tabel 5.3	Bij 5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic is ten opzichte van de GB2024 voor 2025 een verlaging van €217k, voor 2026 €286k en voor 2027 en verder €415k opgenomen. Dit is veel hoger dar de in de kadernota genoemde ombuigingen op cultuur (resp. 0,05, 0,12 en 0,25 mio). Waarin zit het verschil?	In 2024 is met de eerste Berap een bedrag van € 161 k toegevoegd aan het budget vanuit de reserve Covid-19.
4	p. 47 / tabel 3.3	Waar moeten we aan denken bij baten vanuit economische promotie'	Zie ook antwoord op vraag 14 van de Christen Unie.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			De geraamde baten bij taakveld 3.1 betreffen de opbrengsten van de Bedrijven Investering Zone (BIZ) ad 101k en op taakveld 3.4 betreft het de forensenbelasting ad 66k en toeristenbelasting ad 517k.
5	p. 62 / tabel 0.8	De overige baten en lasten stijgen tov GB2024 volgend jaar met ongeveer 2,8 miljoen euro. Wat zijn deze overige baten en lasten en wat veroorzaakt deze grote stijging	Zie antwoord op vraag 15 van de Christen Unie. De geraamde lasten op taakveld 0.8 'Overige baten en lasten' bedragen in 2025 € 4,6 mln. Ten opzichte van raming 2024 ad € 1,9 mln. is dit een toename van € 2,7 mln. Deze toename vloeit voort uit hogere stelposten voor prijsstijgingen (1,4 mln) en voor stijging salarissen (€ 1,3 mln).
6	p. 110 / personeelsbeleid	In tegenstelling tot vorig jaar (toen p. 107) bevat de begroting 2025-2028 geen informatie over de ontwikkeling van de formatie. De argumentatie hiervoor is: in de kadernota 2025 zijn een aantal ombuigingen opgenomen die invloed hebben op de formatie en het huidige salarisbudget. De verdere uitwerking van de voorstellen volgt in 2025. Kunt u een overzicht geven van alle ombuigingen uit de kadernota die daar invloed op hebben en dus meegenomen gaan worden in die voorstellen?	Zoals mondeling beantwoord tijdens de technische vragenronde volgt de uitwerking van de formatie de inhoudelijke bestuurlijke keuzes. Op basis van de definitieve ombuiging zal zorgvuldig worden onderzocht wat de exacte impact is.
7	p. 110 / personeelsbeleid	In tegenstelling tot vorig jaar (toen p. 107) bevat de begroting 2025-2028 geen informatie over de begrote inhuur. In de kadernota noemt u dat Rheden op dit moment 25,1% van haar loonsom uitgeeft aan externe inhuur, en stelt u voor dit met 50% te reduceren en zoveel mogelijk werk met vaste medewerkers uit te voeren.	Zoals mondeling beantwoord tijdens de technische vragenronde is er geen specifiek inhuurbudget. Als gevolg hiervan wordt alle inhuur gedekt uit materiele budgetten (waaronder projecten) en de vacatureruimte. Ten aanzien van het tweede deel van uw vraag: Bij deze ombuiging gaat het daarmee niet om het verlagen van de personeelskosten of een besparing, maar om het verlagen van een eventuele overschrijding. Met de extra maatregelen

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		a. Kunt u aangeven hoeveel u daarmee begroot voor externe inhuur in 2025 en verder? (eventueel uitgesplitst naar typen inhuur) b. Kunt u aangeven wat uw concreet in de begroting verwerkte besparingsdoel in euro's is voor externe inhuur in 2025 en verder?	voor 2024 wordt er nadrukkelijk gestuurd op de beschikbare financiële ruimte. Omdat inhuur duurder is dan vaste invulling, betekent dit de facto dat er minder uren beschikbaar zijn.

Naam: Marleen Noorland, PvdA
Datum van indienen vragen: 3-10-2024

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
1	P11	Graag voorbeeld van transitiekosten (5K)	Dit betreft de transformatie zoals in het Koersdocument Samen Leven in Rheden, rapport Berenschot en de landelijke hervormingsagenda wordt omschreven. Dit vraagt om anders denken en handelen. We richten een programma in dat ervoor zorgt dat de gemeente de regie op de medebewindstaken versterkt, de kosten beheerst en dat met het beschikbare budget een maximaal maatschappelijke resultaat kan worden gerealiseerd. Het college acht het kansrijk en onderzoekt momenteel mogelijke maatregelen voor de extra taakstelling zoals beschreven op p 11. Voor opzet en uitvoering van het programma zijn de transitiekosten bedoeld.
2	P11 tabel 2	Aanvullende besparingen in 2027 -260 en -410. Eerder was vastgesteld dat de bezuiniging op de sociale basis in 2026 zou plaatsvinden en de jaren erna niet meer. Hoe zit het nu?	In de Programmabegroting 2025 is in totaal € 48,6 miljoen beschikbaar voor uitgaven sociale basis (exclusief onderwijs). Dit totale budget is bedoeld voor de maatschappelijke opgaven op gebied van cultuur, media, samenkracht en burgerparticipatie, wijkteams, maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening en jeugdzorg. Een specificatie hiervan is opgenomen in de tabel op pagina 29 van de Programmabegroting 2025. Dit totale budget loopt af naar € 45 miljoen in 2028.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			De ombuigingen op sociale basis in 2025 (€ 150 k) en 2026 (€ 700 k) blijven ongewijzigd ten opzichte van de kadernota 2025. In de jaren 2027 en 2028 verlagen we de ombuigingen sociale basis met respectievelijk € 260 k en € 410 k waarmee de structurele ombuiging op € 700 k blijft. De exacte uitwerking van de ombuigingen sociale basis zal na vaststelling van de begroting nog moeten plaatsvinden.**Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
3	P11	Wat betekent "inzetten op extra middelen Rijk"? Zijn dat subsidies?	Neen, hiermee wordt bedoeld om op basis van een (landelijke) politieke lobby in nauw overleg met voornamelijk de VNG een hogere uitkering vanuit het Gemeentefonds te verkrijgen.
4	P11 tabel 2	Bezuiniging minimabeleid: wat is hier de toelichting?	Als antwoord op motie M9 is een alternatief voorstel t.a.v. het minimabeleid geformuleerd. In dit alternatieve voorstel (zie ook pagina 19 van de programmabegroting) blijven de Gelrepas en het kindpakket beschikbaar voor kinderen uit gezinnen met een inkomen tot 150%. De gemeentepolis wordt nog voortgezet voor het jaar 2025, met halvering van de gemeentelijke bijdrage. In 2026 (als de gemeentepolis afgeschaft is) treedt een regeling "tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten" in werking. Inwoners met een handicap of chronische ziekte kunnen in aanmerking komen voor een jaarlijkse financiële bijdrage in de extra zorgkosten die zij maken. De regeling moet nog nader uitgewerkt worden.
5	P12 Opschalingskorting	Oploop korting verdwijnt in 2026. Toch is opschalingskorting een groot probleem. Hoe groot is deze korting in 2025 ev?	Deze zin (*zie hierna*) is niet correct en had niet vermeld moeten worden. (*'Ondanks dat de meicirculaire leidt tot een positieve bijstelling van de begroting, blijft de opschalingskorting de grootste impact op het negatieve begrotingsresultaat voor de jaren 2026 en verder.'*). Zoals gemeld in de memo 'financiële effecten meicirculaire 2024' wordt de oploop van de opschalingskorting vanaf 2026

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			geschrapt. Dit geeft voor Rheden een structureel voordeel van € 1,6 miljoen in de algemene uitkering.
6	P19	Wat kost geldfit de gemeente en hoeveel gebruikers heeft geldfit?	Geldfit kost ca. € 7.000 per jaar. De eerste helft van 2024 is de website zo'n 317 keer bezocht vanuit de gemeente Rheden. In 1,5 jaar zijn er slechts enkele doorverwijzingen gekomen naar de gemeente of onze maatschappelijke partners via Geldfit. De site blijft toegankelijk voor inwoners, alleen zonder directe lokale doorverwijzing.
7	P19	Hoeveel wordt er op de Gelrepas gekort in 2025? Voor 18+ en 18-?	De Gelrepas wordt in 2025 ongewijzigd voortgezet (geen aanpassingen in de doelgroep noch in de tegoeden).
8	P19	een regeling voor chronisch zieken en gehandicapten te maken. Hoe ziet zo'n regeling er (bijvoorbeeld) uit?	Hierbij kan gedacht worden aan een jaarlijkse tegemoetkoming voor inwoners die a.g.v. chronische ziekte of handicap extra zorgkosten hebben. Diverse gemeenten kennen een dergelijke regeling, bijvoorbeeld Arnhem en Doesburg.
9	P20	Beëindigen instrumenten begeleiden naar werk: hoe ziet dit eruit? Welke instrumenten verdwijnen? Welke bedragen zijn hieraan verbonden en verdwijnt ook de loonkosten subsidie?	In het ombuigingsvoorstel P-wet is te vinden wat de voorgestelde verandering is per klantgroep en de bijbehorende bezuiniging. Loonkostensubsidie is een wettelijke taak. Dit blijft.
10	P23 Preventie gezondheidszorg en vrijwilligersorg.	Betreft kwetsbare jongeren: Onderzoek naar de financieringsmogelijkheden vanuit landelijk gelden in het kader van het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorgakkoord (IZA). Zijn deze subsidies nog niet betrokken? Wat zijn verwachtte bedragen?	Deze subsidies zijn al wel betrokken. Vanaf 2025 willen we dat nog meer doen. Er worden momenteel projecten gefinancierd vanuit GALA en IZA middelen. Dit gaat om een mogelijke accentverschuiving en uitbreiding van financieringsmogelijkheden. Vanuit GALA is voor 2025 € 130.000 begroot om in te zetten op verschillende preventieniveaus.
11	P11 2e bullet	Dit betekent dat wij vanaf nu extra in zullen moeten zetten op maatregelen die de negatieve autonome ontwikkelingen binnen programma 1 Samenleving compenseren. Wat staat hier nu precies? Kan dit ook makkelijker omschreven worden?	Binnen het sociaal domein zijn er autonome ontwikkelingen die zorgen voor hogere uitgaven dan waar tot nu toe rekening mee is gehouden. Deze autonome ontwikkelingen hebben betrekking op de Wmo maatwerkvoorzieningen en Jeugdzorg. Het college stelt de raad bij deze begroting voor om de kosten in 2025 volledig, voor 2026 75 % 2027 50 % en 2028 25 % als lasten op te nemen.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
12	P20 Beoogde resultaten	Kan er meer uitleg komen over de genoemde percentages hierbij?	Gelrepas: uit de regionale evaluatie Gelrepas* bleek dat het bereik van de Gelrepas gemiddeld 54% bedroeg. Wij streven naar een groter bereik van de doelgroep. Wij hebben daar o.a. uitvoering aan gegeven door de gelrepas ambtshalve te verstrekken aan inwoners met een uitkering (sinds oktober 2023). Wij hebben ons daarom tot doel gesteld een bereik van 65% te realiseren. Kindpakket: a.g.v. corona nam het bereik van het kindpakket in 2020 af. Sinds 2022 keert deze trend zich weer. In 2023 bereikten we circa 64% van de doelgroep. Wij streven er naar dit bereik nog verder te vergroten naar circa 70%. *waarover u mei 2023 middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd bent.
13	P35: 7e bullet	Er wordt kritisch gekeken naar de investeringsprojecten. Ook wordt gesproken over uitstel van één of meerdere jaren, of vervallen van projecten. Welke projecten heeft het college in beeld om te vertragen (en hoe lang), of om te laten vervallen?	In de 2e Berap van dit jaar is al aangegeven dat de integrale projecten vanuit het Watertakenplan Olburgen (bijlage 4 meerjarig investeringsplan) vertraging oplopen. Enerzijds veroorzaakt doordat de lopende ruimtelijke ontwikkelingsprojecten meer capaciteit vragen, anderzijds loopt de uitvoering van enkele projecten vertraging op vanwege stikstof en netcongestie. Vanaf eind 2023 is er 1 fte projectleider civiel als tijdelijk beheermaatregel vanwege de financiële tekorten niet ingevuld. Hiermee lopen we vooruit op het ombuigingsvoorstel uit de Kadernota om een jaarschijf uit de planning te halen. Een aantal projecten/straten in de vogelbuurt Oost in Dieren schuift een jaar door, dit zijn: De Fazantenlaan, Patrijslaan, Buizerdlaan, Valkenlaan, Haviklaan en de Spechtlaan in Dieren.
14	P40 Wat mag het kosten	Hier staat n.v.t.. Dit terwijl er wel kosten zijn verbonden (zoals ook uit de tekst hierboven blijkt). Waarom staat hier niet van toepassing?	Er staat niet van toepassing omdat alle kosten extern gefinancierd worden en dus geen effect hebben op het saldo van de begroting

<table>
<tr><th>Nr.</th><th>Verwijzing (A)</th><th>Vraag</th><th>Antwoord</th></tr>
<tr><td>15</td><td>P58 Toename in baten leefomgeving</td><td>Waar komen de extra baten van ca. 2,5 tot 5 mln vanuit Leefomgeving vandaan de komende jaren?</td><td>Hieronder de tabel van pag. 58 uit de PB2025 met lasten en baten van Leefomgeving.
Tabel: Programmastaat 2 Leefomgeving
<table>
<tr><th>2. Leefomgeving
Omschrijving (bedragen x € 1.000)</th><th>R 2023</th><th>GB 2024</th><th>B 2025</th><th>B 2026</th><th>B 2027</th><th>B 2028</th></tr>
<tr><td>Lasten</td><td>35.611</td><td>30.595</td><td>30.450</td><td>30.755</td><td>32.082</td><td>32.397</td></tr>
<tr><td>Baten</td><td>18.545</td><td>15.219</td><td>17.902</td><td>19.282</td><td>20.340</td><td>19.737</td></tr>
<tr><td>Saldo van baten en lasten</td><td>-17.066</td><td>-15.376</td><td>-12.547</td><td>-11.473</td><td>-11.741</td><td>-12.660</td></tr>
</table>

In onderstaande tabel is de toename van baten ten opzichte van de raming 2024 nader gespecificeerd.
<table>
<tr><td></td><td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr>
<tr><td>Mutatie tov PB2024:</td><td>2.683.077</td><td>4.062.786</td><td>5.121.234</td><td>4.517.891</td></tr>
<tr><td>toelichting op hoofdlijnen per taakveld:</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden</td><td>0</td><td>1.000.000</td><td>1.000.000</td><td>1.000.000</td></tr>
<tr><td>2.2 Parkeren</td><td>150.000</td><td>150.000</td><td>150.000</td><td>150.000</td></tr>
<tr><td>7.2 Riolering</td><td>540.201</td><td>830.106</td><td>1.838.554</td><td>1.185.211</td></tr>
<tr><td>7.3 Afval</td><td>1.264.037</td><td>1.117.841</td><td>1.117.841</td><td>1.117.841</td></tr>
<tr><td>7.4 Milieubeheer</td><td>518.000</td><td>604.000</td><td>604.000</td><td>604.000</td></tr>
<tr><td>8.1 Ruimtelijke ordening</td><td>100.000</td><td>150.000</td><td>200.000</td><td>250.000</td></tr>
<tr><td>8.3 Wonen en bouwen</td><td>0</td><td>100.000</td><td>100.000</td><td>100.000</td></tr>
<tr><td>Overige mutaties</td><td>110.839</td><td>110.839</td><td>110.839</td><td>110.839</td></tr>
<tr><td>totale mutatie opbrengsten</td><td>2.683.077</td><td>4.062.786</td><td>5.121.234</td><td>4.517.891</td></tr>
</table>

Gebouwen en gronden: geraamde verkoopopbrengst onroerend goed (als onderdeel van de ombuigingen).
Parkeren: dit is inmiddels gecorrigeerd (zie RiB 15 okt jl.)
Riolering: stijging opbrengsten rioolheffing (ter dekking kapitaallasten nieuwe investeringen)
Afval: stijging opbrengsten afvalstoffenheffing
Milieubeheer: hogere bijdragen derden tbv versnelling energie- en warmtetransitie
Ruimtelijke ordening: baten Masterplan Veluwezoom
Wonen en bouwen: hogere legesinkomsten</td></tr>
</table>

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
16	P59 Inwonersparticipatie	Hier wordt ingegaan op het burgerakkoord en de duurzaamheidsagenda. In onderdeel leefomgeving wordt aangegeven dat hierop bezuinigd wordt vanwege de financiële situatie. In deze alinea staat juist dat er extra middelen nodig zijn voor proces en concrete maatregelen. Hoe verhouden deze zich tot elkaar?	Dit is scherp gezien. De tekst in deze alinea klopt niet met de werkelijkheid. De extra middelen voor de duurzaamheidsagenda worden geschrapt (m.u.v. personele lasten).
17	P63 Vergoeding raadsleden	De vergoeding voor raadsleden en commissieleden gaat omhoog met 5,4 %. Dit is in totaal een structureel bedrag van € 34 k. Waar terug te vinden in de tabel hierboven?	De stijging van de raadsvergoeding van 34 k is in 2025 verwerkt in taakveld 0.1 bestuur. De begrote lasten in 2025 zijn lager dan in 2024, omdat enkele (incidentele) begrotingsposten uit 2024 niet terugkomen in 2025. Dat geldt met name voor de bijdrage aan de Groene Metropool van € 274 k. Deze wordt jaarlijks vastgesteld (een 5-tal opgaven zijn t/m 2024 begroot, vanaf 2025 aan de hand van nadere besluitvorming Raad).
18	P64 wat mag het kosten	Hier staat: n.v.t.. Betekent dit dat voor komend jaar voor een inclusieagenda geen financiën beschikbaar zijn?	We zijn momenteel bezig met de ontwikkeling en uitwerking van een Inclusieagenda, waarin we de kaders en uitgangspunten vaststellen voor hoe we binnen onze gemeente willen omgaan met inclusie en diversiteit. Zodra deze agenda is vastgesteld, kan er een uitvoeringsagenda volgen. Indien voor de uitvoering hiervan financiële middelen nodig zijn, zal dit ter besluitvorming aan de Raad worden voorgelegd.
19	P65 wat mag het kosten	Hier staat nvt. Dat terwijl er onlangs in de raad is besloten hiervoor geld beschikbaar te stellen (eenmalig 25k, en drie jaar 40k). Waarom staat dit niet hier benoemd?	Dit heeft te maken met de inrichting onze administratie. De financiële taakvelden zoals voorgeschreven vanuit het Rijk hebben wij 'gekoppeld' aan de thema's zoals wij ze in de programmabegroting kennen. Omdat wij de taakvelden niet zelf bepalen, kan het zijn dat een taakveld op meerdere thema's betrekking heeft. "Niet van toepassing" betekent in deze context dat er geen financieel taakveld aan het thema 'Inwonersparticipatie' is toegewezen. We begrijpen dat u als raadslid wel behoefte heeft aan meer informatie over de kosten binnen dit thema. Om die reden is vanaf deze begroting voor de resultaten, de 'nieuwe dingen' die we voor dit thema oppakken, een inschatting van de

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			kosten opgenomen per resultaat. We zijn hier als experiment op advies van de financiële commissie mee gestart, voor een behoorlijk aantal resultaten is dit ook al gelukt. De middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de specifieke resultaten lees u voor het thema 'Inwonersparticipatie' onder het kopje "Beoogde resultaten" (pagina 65).
20	P94	Elders in de begroting wordt gesproken over temporiseren/schrappen van projecten. Dit wordt bij beheer van wegen niet benoemd. Betekent dit dat er bij wegen geen temporisatie/schrappen van projecten plaatsvinden? Hetzelfde geldt voor openbare verlichting: daar wordt elders in de begroting gesproken om te temporiseren, dit zien we hier niet terug. Hoe zit dit?	Wegen zijn inderdaad onderdeel van deze projecten. Bij de vervanging/herinrichting gaat het hierbij dus om een integrale aanpak van de hele omgeving: met wegen, groen, spelen. Het aanbrengen/vervangen van (extra) riolering, waterberging, infiltratieriolen of hemelwaterriolen zijn vaak de aanleiding voor de integrale projecten. Daarnaast wordt er in de projecten gekeken naar meekoppel kansen vanuit andere beleidsterreinen, denk hierbij aan biodiversiteit, klimaatadaptatie, energietransitie, etc. (zie link Integraal Beheerplan Openbare Ruimte) Voor de openbare verlichting is er een meerjarenplanning en worden de doelstellingen volgens het beleidsplan OV uitgevoerd.
21	P134 Grondex.	In de loop van 2023 wordt getoetst of het totaal van de grondexploitaties van de gemeente Rheden als een (winstgevende) onderneming kan worden gezien. Als dat het geval is wordt een openingsbalans opgesteld en zal een inschatting worden gemaakt van de te betalen VPB. Verwacht wordt dat het effect op de resultaten van de lopende grondexploitaties klein is. Wat is VPB en wat is de uitkomst van de toetsing in 2023?	Met VPB bedoelen we de vennootschapsbelasting. De gemeente dient over de opbrengsten van grondexploitatie vennootschapsbelasting te betalen. Over 2023 hoeft de gemeente geen VPB te betalen.
22	P70 Kosten en Baten 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Is er hier sprake van voor- of na financiering? Dit o.a. i.v.m. de liquiditeit.	We ontvangen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid een bijdrage in de jaarlijkse opvangkosten van asielzoekers en ontheemde Oekraïners. Deze bijdrage is waarschijnlijk meer dan dekkend. De gemeente factureert per kwartaal vooruit.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
23	P162 Voorziening spaarverlof	Waar dient deze voorziening voor en waarom wordt er de komende 4 jaar niet gemuteerd?	Deze voorziening dient ter dekking van betalingsverplichtingen als gevolg van opgebouwd spaarverlof. Door een verandering in de wetgeving zijn wij verplicht deze voorziening op te nemen. Elk jaar wordt de hoogte van de voorziening opnieuw vastgesteld aan de hand van het saldo spaarverlof. Bij het opstellen van de jaarstukken wordt de onttrekking over het afgesloten boekjaar bepaald.
24	P77 Lokale heffingen	Er staat dat lokale heffingen niet meer mogen stijgen dan de inflatie. Leges staan in de tabel op de volgende pagina (zoals bouwleges (is dit oa kosten voor een omgevingsvergunning?)). Tegelijkertijd hebben we uitgesproken om leges (meer) kostendekkend te laten zijn. Hoe verhoudt 'kostendekkend' en niet meer stijgen dan de inflatie zich tot elkaar? Onderaan pagina 82 wordt hier kort op ingegaan.	Bouwleges betreffen inderdaad ook een omgevings-vergunning. Leges brengen wij in rekening voor een concrete tegenprestatie. Zoals bij het aanvragen van een paspoort, rijbewijs of (omgevings)vergunning. Hierbij betrekken wij de kosten die wij hiervoor maken en mogen toerekenen. De inflatie is een onderdeel van de berekening hiervan, maar niet de enige factor. Voor nadere toelichting verwijzen wij graag naar de onlangs vastgestelde nieuwe legesverordening (Raadsvergadering 24 september 2024).

Naam: VVD Fractie
Datum van indienen vragen: 3 oktober 2024

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
1	Algemeen	De programma begroting begint met een bestuurlijk voorwoord en vervolgens met twee inleidingen. Wat is de reden dat voor deze aanpak wordt gekozen?	Ten opzichte van de begroting van vorig jaar zijn er twee aanpassingen in de opbouw van de inleiding. Ten eerste is ervoor gekozen om te beginnen met het bestuurlijk voorwoord, in plaats van de leeswijzer. Hierdoor krijg de lezer gelijk inzicht in de bestuurlijke samenvatting, zonder eerst de leeswijzer te hoeven lezen. Ten tweede is er voor gekozen om in de inleiding nadere invulling te geven op het perspectief n.a.v. besluit 1a bij de kadernota 2025-2028 (2 juli 2024). Deze invulling gaat daarmee specifiek in op het besluit van de raad.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			De tweede aanpassing is in principe eenmalig van aard.
2	Algemeen	Welke ambities worden met deze programmabegroting bijgesteld?	Wij verwijzen u graag naar het bestuurlijk voorwoord op pagina 3. In het onderdeel "Bijstellen keuzes" leest u meer over de keuzes die worden bijgesteld. Hiermee borduren we voort op de ombuigingen en bijstelling ambities zoals opgenomen in de kadernota 2025-2028. De ambities voor de komende periode blijven staan, waarbij de focus ligt op de vijf vliegwielen die wij hebben benoemd op pagina 8 van de programmabegroting.
3	Bestuurlijke inleiding – Pagina 3	Er wordt gesproken over de samenwerking met organisaties en ondernemers in de gemeente. Hoe gaat deze samenwerking er de komende periode uitzien en waar wordt gezamenlijk naar toe gewerkt? Wat gaat de rol van de raad in dit proces zijn?	In deze alinea wordt verwezen naar het gesprek dat in de zomerperiode is gevoerd n.a.v. de behandeling van de kadernota 2025-2028. We doen hierbij een beroep op onze partners om gezamenlijk aan een gezamenlijk toekomstperspectief te werken. Bij de kadernota 2026-2029 wordt voorgesteld op welke wijze de ombuigingen een plek krijgen voor de jaren 2026 en verder. De raad heeft hierin haar gebruikelijk rol. Voor nadere toelichting verwijzen wij u graag naar de Raadsinformatiebrief amendement 1.
4	Algemeen	Door de financiële commissie zijn begin 2024 een aantal aanbevelingen gedaan om er voor zorg te dragen dat de programma begroting "nog beter' te maken. Wat is er met deze aanbevelingen gedaan en waar vinden we deze effecten terug in deze programmabegroting? Een van de aanbevelingen is om de activiteiten alleen te benoemen en te onderbouwen voor alles wat additioneel is en niet meer wat er "going concern" is. Dat vinden we terug maar het is onduidelijk van wat er wordt gereserveerd/geraamd voor "going concern". Is het mogelijk om dit te leveren per taakveld?	Het college heeft met deze begroting geacht het advies van de financiële commissie volledig over te nemen. De toelichting op de volgende stap in onze gezamenlijke doorontwikkeling is te lezen in het onderdeel "Opbouw begroting" op pagina 6 en 7 van de programmabegroting. Hier is inderdaad een deel van de aanbeveling over de resultaten per abuis niet opgenomen, terwijl het advies wel volledig is omarmd en overgenomen voor deze programmabegroting. De aanbeveling waar het om gaat is om resultaten meer concreet (activiteitgericht) op te schrijven en te beperken tot de 'nieuwe dingen' (zgn.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			"growing concern"). Daarnaast is voor deze resultaten, waar mogelijk, een inschatting van de kosten opgenomen. Per thema is een financiële tabel opgenomen met de baten en lasten, dit omvat zowel "growing" – als "going concern". We hebben geen apart overzicht van alleen "going concern" en zijn ook niet voornemens deze op te stellen. Dit zou namelijk relatief veel tijd kosten, terwijl de meerwaarde beperkt is. Net als eerdere jaren zal er worden geëvalueerd in hoeverre dit is gelukt en welke (extra) acties voor de begroting 2026 gewenst zijn. We hopen deze evaluatie wederom samen met de financiële commissie uit te kunnen voeren.
5	Pagina 10 Tabel 1	In eerste bullet geeft U aan dat de voorgestelde bezuinigingen naar aanleiding van amendement A1 is aangepast en dat subsidies vanaf 2027 niet meer worden aangepast. Betekent dat de voorgenomen bezuinigingen voor 2025v en 2026 wel worden doorgevoerd? Wat zijn de effecten voor de getroffen instellingen/verenigingen als de voorgestelde bezuinigingen wel worden doorgevoerd?	Dat klopt. Voor organisaties die een structurele subsidie ontvangen van de gemeente verandert er in 2025 niets. Vanaf 2026 staat een korting van 25% op het totale budget voor de sociale basis gepland. Oploop van de bezuinigingen voor 2027 en 2028 zijn van de baan. Na vaststelling van de begroting in november door uw raad geeft het college vervolg aan de gespreksavonden. Samen met onze partners bepalen we de prioriteiten voor de komende jaren en verdeling van de middelen. Op dit moment zijn de effecten voor deze instellingen/verenigingen daarom nog niet te geven. Het college zal bij de kadernota 2026 aan de raad voorstellen op welke wijze de ombuigingen een plek krijgen voor de jaren 2026 en verder.
6	Algemeen	De programmabegroting is gebaseerd op de kadernota 2025 welke door de raad is geamendeerd. In de kadernota(concept) zijn een groot aantal mogelijke bezuinigingen/ombuigingen genoemd. Door raad is een amendement ingediend waarin	De ombuigingen zoals opgenomen in de kadernota 2025 zijn 1-op-1 overgenomen in de programmabegroting 2025. Daar waar er aanpassingen zijn vanuit aangenomen amendementen en/of vanuit aanvullende maatregelen na kadernota (zie tabel 2 op pag. 11 van de PB2025) zijn de

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		het totaal van bezuinigingen is vastgesteld maar een groot aantal ombuigingen niet zijn geaccordeerd. Dit is in de programmabegroting niet eenvoudig te herleiden. De genoemde ombuigingen (hyperlink) zijn documenten welke zijn achterhaald door besluitvorming. Graag een overzicht aanleveren welke geheel, gedeeltelijk en geheel niet zijn overgenomen.	betreffende ombuigingen aangepast in voorliggende begroting. Het gevraagde totaaloverzicht hebben we nu niet beschikbaar, maar zullen we voor de besluitvormende raadsvergadering aanleveren.
7	Algemeen	In de inleiding wordt gesteld dat de drie w vragen worden beantwoord in het programma. De wat vraag (wat gaan we doen) wordt beschreven als resultaat … er wordt nergens beschreven welke acties gekoppeld worden aan de verschillende thema's	Dat klopt; de gedetailleerde acties maken geen onderdeel uit van de begroting. Wat we gaan doen en wat dit oplevert wel (resultaten). Dit is ook conform het advies van de financiële commissie. Daarbij wordt erkend dat de resultaten nog meer concreet opgeschreven kunnen worden. Als u bedoelt dat hierin nog stappen te zetten zijn dan kunnen we dat beamen. We zullen dit meenemen in de evaluatie.
8	Inleiding pagina 7	Grondexploitatie. Wat is de reden dat de resultaatverwachting (2023) wordt gebruikt en niet het gerealiseerde resultaat van 2023?	Dit betreft een omissie in de tekst. Hier moet staan: '*Ook wordt inzicht verschaft in de resultaatverwachting van de grondexploitatie zoals deze blijkt uit de begroting 2024 in vergelijking met de prognoses volgens de overeenkomstige paragraaf in de laatste jaarrekening 2023.*'
9	Inleiding pagina 8	In de inleiding wordt geschreven dat de reden waarom Rheden er financieel minder goed voorstaat te vinden is door landelijk beleid en de samenstelling van de gemeenschap. Het lijkt erop dat U de schuld buiten de gemeente legt. Is het misschien ook zo dat we als gemeente een te Grote ambitie hebben gehad afgezet tegen de beschikbare financiële middelen?	Het is een feit dat het Rijk de gemeenten kort. Wij zijn ook realistisch en zien dat wij een omslag moeten maken. Wij moeten een aanpak creëren die maakt dat we minder afhankelijk worden van het Rijk. Wij zetten daarbij in op het verduidelijken van keuzes, het verbinden van alle betrokkenen en het bieden van perspectief voor de toekomst. Buiten bestaande paden denken is aan de orde. Naast de maatregelen die nodig zijn om op de korte termijn de financiële huishouding op orde te brengen, zetten wij daarom voor de lange termijn in op: • Woningbouwversnelling; • Samenwerking aan de sociale basis;

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			• Samenwerken aan de versterking van de lokale economie; • Samenwerking aan de kwaliteit van onze leefomgeving; • Werken aan een slanke en meer wendbare organisatie. Zie graag ook pagina 8 van de programmabegroting.
10	Inleiding pagina 9	In het onderdeel *samenwerken aan de lokale economie*. Aangegeven wordt dat de prioriteit ligt bij de groene sector, recreatie en toerisme en het MKB. Vallen hier grote ondernemers zoals Gazelle, die van belang zijn voor de Rhedense economie, ook onder? Waarom is hiervoor gekozen?	De prioriteit is in de eerder vastgestelde economische visie. Tevens blijven we ons inzetten op de verdere verduurzaming van het totale bedrijfsleven in de gemeente Rheden
11	Inleiding pagina 13	In overige ontwikkelingen meldt U dat er een nieuwe langlopende lening wordt aangegaan voor een bedrag van €15 M. Wat is de reden voor het afsluiten van deze nieuwe lening en wat betekent dit voor de solvabiliteit?	Vanuit treasurybeheer monitoren we onze leningenportefeuille. In verband met te verwachte grote (investerings-)uitgaven in Q4-2024 en in 2025 is het noodzakelijk om een lening af te sluiten. Het afsluiten van een lening betreft vreemd vermogen en hierdoor daalt de solvabiliteit. In de berekening van de solvabiliteit in de paragraaf weerstandsvermogen (pag. 89 score van 12%) is hiermee rekening gehouden.
12	Programma 1 samenleving	Wat is onze visie? In mei 2024 is de sociale visie 2024 door de raad vastgesteld. Daarin is kenbaar gemaakt dat de uitwerking hiervan terug te vinden zou zijn binnen de programmabegroting. Waar vind ik de financiële consequenties van de uitwerking en welke effecten worden verwacht? Wat is de reden dat er in de programmabegroting zo'n uitgebreide aandacht aan de visie is besteed?	Zoals mondeling beantwoord tijdens de technische vragenronde: Begin 2025 neemt het college de raad graag mee in de strategische agenda en voortgang uitvoeringsagenda sociaal domein. Ten aanzien van de programmabegroting 2025: Per opgave (basis is het koersdocument) wordt beschreven wat we in 2025 kunnen en willen bereiken en aan welke ambitie dit bijdraagt. De financiële mogelijkheden zijn beperkt in 2025 en dit heeft invloed op de wijze waarop we in dat jaar aan de ambities kunnen werken. We houden dus de ambities vanuit het koersdocument in stand.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
13	Programma 1 Samenleving pagina 11	Er wordt gesproken over een transformatie binnen het sociale domein? Wat houdt dit in? Wat gaat het opleveren en wat gaan we ervoor doen?	Dit betreft de transformatie zoals in het Koersdocument Samen Leven in Rheden, advies van Berenschot en de landelijke hervormingsagenda wordt omschreven. Dit vraagt om anders denken en handelen zoals ook in de koers leefomgeving en transitieagenda is vastgelegd. We richten een programma in dat ervoor zorgt dat de gemeente de regie op de medebewindstaken versterkt, de kosten beheerst en dat met het beschikbare budget een maximaal maatschappelijk resultaat kan worden gerealiseerd.
14	Programma samenleving – Bestaanszekerheid – Pagina 19	Waarom is ervoor gekozen de Gelrepas toch beschikbaar te houden voor de doelgroep tot 150% van het sociaal minimum.	De Gelrepas blijft alleen voor kinderen beschikbaar voor de inkomensgroep tot 150%. Hiermee geven we invulling aan motie M9. Er is voor deze doelgroep gekozen omdat we in willen blijven zetten op gelijke kansen voor kinderen. Daarnaast laat de minima effect rapportage (nibud) zien dat gezinnen met oudere (>12 jr) kinderen het financieel moeilijk hebben. We willen deze doelgroep daarom blijven ondersteunen.
15	Programma samenleving – Bestaanszekerheid – Pagina 19	Kunt u meer toelichten wat u voor zich ziet omtrent de regeling voor chronisch zieken en gehandicapten en wat hier de mogelijke financiële consequentie van is?	Hierbij kan gedacht worden aan een jaarlijkse tegemoetkoming voor inwoners die a.g.v. chronische ziekte of handicap extra zorgkosten hebben. Diverse gemeenten kennen een dergelijke regeling, bijvoorbeeld Arnhem en Doesburg. Een voorstel volgt in 2025.
16	Programma 1 Pagina 20	Binnen de participatie worden aantal instrumenten niet meer ingezet. Kunt U aangeven welke instrumenten hier worden bedoeld en welk effect dit heeft op de deelnemers binnen deze trajecten en de personele effecten van het niet meer inzetten van deze instrumenten? Hoe wordt geborgd dat doelstelling (75% van de deelnemers hebben een actief participatie traject).	In het ombuigingsvoorstel P-wet is te vinden wat de voorgestelde verandering is per klantgroep en wat het te verwachten effect is op de inwoners. We borgen de doelstelling door wel in te blijven zetten op inwoners met arbeidspotentieel. De financiële consequentie wordt meegenomen bij de kadernota 2026.
17	Programma 1 Pagina 22	Op pagina 22 staat dat we het percentage overlast door houtstook willen verminderen met 20%. Hoeveel overlast was er de afgelopen	Aantal meldingen houtstookoverlast – Rheden Stookseizoen: Nov 2022 – mei 2023: 112

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		jaren, hoe willen we dit verminderen en welk beleid gebruiken we hiervoor?	Nov 2021 – mei 2022: 76 (beperkte registratie door wijziging landelijk systeem) Sep 2019 – juni 2021: 48 Om overlast te verminderen, zetten we enerzijds communicatie en voorlichting in. Middels gemeentewebsite, video's, artikelen in lokale media en berichten op social media werken we aan bewustzijn over de gezondheidseffecten van houtstook, en geven we concrete tips om overlast te voorkomen. Daarnaast onderzoeken we (i.s.m. andere gemeenten) de mogelijkheden voor regelgeving en handhaving voor houtstook. Dit onderzoek loopt. Zodra wij een beoogde aanpak hebben, informeren wij u daarover.
18	Programma 1 Pagina 23 Programma samenleving - Gezond en vitaal van -10 maanden tot 100+ jaar	Er wordt gesproken over het verantwoord omgaan met drugs? Wat wordt hiermee bedoeld? Deze vraag stellen wij mede vanuit het feit dat drugs verboden zijn.	In de begroting spreken we over: bewust omgaan met alcohol/drugs. We bedoelen daarmee dat we inwoners via een combinatie van voorlichting/educatie, beleid (regels, waaronder verbod) en hulp/ondersteuning bewust worden van de schadelijke effecten van de middelen en hen stimuleren een gezondere keuze te maken.
19	Programma leefomgeving – Wat is onze visie? – Pagina 36	Rheden heeft een aantal goede ambities op het gebied van duurzaamheid. Onder andere over circulaire economie en over een CO2 neutrale omgeving. Hoe realistisch is het om deze ambities te halen in het licht van onze huidige financiële situatie?	Wij hebben inderdaad aangegeven wat onze ambities zijn op dit thema. Wij geven hiermee duidelijk richting, waarbij we afhankelijk zijn van veel (externe) factoren. De afhankelijkheid van externe financiering is met deze begroting sterk vergroot. Het realiseren van deze ambities is dus zeker een uitdaging. Wie kiezen er wel voor om de ambities te blijven formuleren vanuit het willen.
20	Programma leefomgeving – Energie- en warmtetransitie – Pagina 40	Er komt een onderzoek naar het mogelijk realiseren van een (groot) zonneveld in het Soerense Beekdal Wat zou er moeten gebeuren om dit mogelijk te maken en wat is de rol van de gemeente hierin? Gaat het om particuliere of gemeentelijke grond? Hoe past dit in het planologische en beeld op natuur en landschap?	Op dit moment valt daar nog niet veel over te zeggen. De mogelijkheid wordt meegenomen in de gebiedsvisie en dan zal er pas onderzocht kunnen worden of- en wat er mogelijk.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
21	Programma 2 Pagina 43 resultaat	Per project vragen we aan de ontwikkelende partij om inzichtelijk te maken in welke mate circulair gebouwd gaat worden. Is dit wettelijk verplicht en wat draagt dit bij aan het verminderen van het woningtekort?	*Antwoord herzien:* In het kader van de regionale samenwerking binnen de Groene Metropoolregio heeft de gemeente Rheden in 2023 ingestemd met de intentieverklaring Toekomstbestendig Bouwen. Hierin hebben wij onze steun uitgesproken aan het regionale Programma Conceptueel Circulair Bouwen 2023-2030 en onze intentie om bij te dragen aan het versterken en versnellen van Conceptueel en Circulair Bouwen. Dit is noodzakelijk om het gebruik van primaire grondstoffen in de bouw terug te dringen en hergebruik van materiaal te stimuleren. Circulair Bouwen zegt niets over de hoeveelheid te bouwen woningen, maar over de manier waarop we bouwen. Op dit moment is het nog niet wettelijk verplicht om de mate van circulariteit van een plan inzichtelijk te maken.
22	Programma leefomgeving – Economische ontwikkeling – Pagina 45	Hoe gaat dit doel bereikt worden ondanks de geplande bezuinigingen?	Onduidelijk is me wat met 'dit doel' wordt bedoeld.
23	Programma 2 pagina 45 Circulair inkopen	De interne organisatie is geïnformeerd over de noodzaak van (lokaal) circulair inkopen (Eind2025). Wat zijn de mogelijke kosten of baten van op deze manier van inkopen?	Circulaire economie gaat over maatschappelijke waarde; dit is naast financiële waarde ook oog hebben voor sociale waarden en milieueffecten. Het belang van circulaire economie c.q. circulair inkopen is vooral gericht op het zorgen voor een duurzame toekomst.
24	Programma leefomgeving – Mobiliteit en infra – Pagina 53	Er wordt gesproken over een onderzoek naar passend parkeren binnen de gemeente, inclusief betaald parkeren. Klopt onze interpretatie dat er betaald parkeren ingevoerd gaat worden en hier al een budget voor begroot is? Baten + 150 K en lasten -9K? Als antwoord ja is graag onderbouwing waar deze bedragen op zijn gebaseerd?	Uw raad heeft met amendement A8 Parkeerbeleid gevraagd om een onderzoek naar betaald parkeren gevraagd bij de behandeling van de kadernota. Of en zo ja hoe er betaald parkeren wordt ingevoerd is dus nog niet duidelijk. In de kadernota was een ombuiging opgenomen voor het invoeren van betaald parkeren in de parkeergarage Dieren. De baten hiervan bedroegen € 150 k. In onze raadsinformatiebrief met betrekking tot de septembercirculaire informeren we u over de financiële verwerking in de voorliggende begroting.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
25	Programma bestuur & organisatie – Wat is onze visie? – Pagina 60 & Ontwikkeling organisatie pagina 67	Er wordt in het kopje *ontwikkeling organisatie* gesproken over een slanke organisatie. Hoe ziet een slanke gemeentelijke organisatie in Rheden eruit? (Hoe) wordt de raad betrokken bij de bijgestelde strategische personeelsplanning? En stellen wij als raad nu ook al bezuinigingen vast op de gemeentelijke organisatie?	De slanke organisatie is een organisatie die past bij de opdracht die de organisatie krijgt van de Raad. De doorrekening van de strategische personeelsplanning komt terug in de kadernota van 2026. Dit is tevens de manier waarop de Raad betrokken wordt bij de Strategische personeelsplanning. Politieke keuzes hebben direct invloed op de manier waarop de organisatie personeel kan inzetten.
26	Programma 3 Pagina 62	Nieuwe content management systeem met een nieuwe website en hosting partij (2026).(Kosten:50.000). Hoe en wat gaan inwoners hiervan merken en betekent dit ook dat de informatie eenvoudiger en beter beschikbaar wordt?	De website wordt volledig nieuw en zal volledige voldoen aan de toegankelijkheidseisen voor inwoners. Daarmee wordt ook informatie eenvoudiger en bereikbaar.
27	Programma 3 Sluiting servicepunt pagina 62	Het voorstel is om het servicepunt te concentreren in het nieuwe gemeentehuis. Dit levert een bezuiniging op van € 10K. Om de inwoners toch maximaal te faciliteren om het servicepunt in het gemeentehuis te kunnen bereiken zullen we het bezoek aan het gemeentehuis maximaal faciliteren met vervoersmogelijkheden. Hoe moeten we dit voor ons zien en welke financiële effecten kan dit gaan hebben?	Deze vraag is in de Raadsinformatiebrief van 8 oktober 2024 meer uitvoerig beantwoord. Daarin is een scenario-analyse verwoord voor het openhouden van 1, 2 of 3 locaties. De financiële en personele effecten blijken daaruit groot. De genoemde € 10K zijn de directe koste van Dieren, de directe kosten van Velp zijn aanzienlijk hoger. Daarnaast zijn de personele consequenties groot. Voor het openhouden van meerdere locaties zijn de indirecte kosten van o.a. personeel, facilitair, veiligheid en ICT groot. Daarnaast voldoen nevenlocaties vaak niet aan de verwachtingen van de inwoner, die ook een nevenvestiging zien als 'het gemeentehuis'. Integrale, meer complexe vragen kunnen alleen worden afgehandeld op het moment dat meerdere disciplines betrokken zijn.

Naam: Hendri Witteveen Deel 2 N.a.v. inspraak
Datum van indienen vragen: 3-10-2024

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
17	Leefomgeving. Blz 18 Verwijzing Link Ombuigingen Format	In het Format wordt gesproken over een zogenaamde tussenvoorziening: "Continueren 3	1) Ja.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
	Ombuigingen sociale basis (collectief) voorliggend	dorpshuizen + ombuigen naar 1 tussenvoorziening". In de Kadernota staat: "We hebben ervoor gekozen om in de minder veerkrachtige wijken ontmoetingsplekken in stand te houden als ook zogenaamde tussenvoorzieningen in Velp, Rheden en Dieren." Vragen: 1. Wordt er nog steeds gekozen voor een tussenvoorziening in de drie grootste dorpen? 2. Wat wordt daar onder verstaan? 3. Wordt hierbij gedacht aan het doorontwikkelen van een bestaand dorpshuis? 4. Welke samenwerking staat het college voor ogen met de bestaande dorpshuizen, zowel bij de ontwikkeling als in de nieuwe situatie?	2) Een tussenvoorziening bevindt zich tussen de dorps- of buurthuizen en professionele dagopvang; een buurthuis-plus en een dagopvang-min. Een tussenvoorziening draagt bij aan de participatie van inwoners door het bieden van dagactiviteiten en ontwikkeling van sociaal kwetsbare inwoners. 3) Dat is niet uitgesloten. 4) Begin 2025 neemt het college de raad graag mee in de strategische agenda en voortgang uitvoeringsagenda sociaal domein.
18	Leefomgeving. Blz. 29 5.6 Media	In de periode van 2024 tot 2028 neemt het budget voor het taakveld 5.6. Media, waaronder de bibliotheek valt, af van 887 tot 817k. Het kabinet investeert vanaf 2025 structureel €60 miljoen in bibliotheken. In 2025 en 2026 krijgt iedere gemeente via een decentralisatie-uitkering hiervoor een bedrag van € 2,95 per inwoner, voor Rheden een kleine 130k. Vragen; 1. Wordt deze decentralisatie-uitkering volledig ter beschikking gesteld aan de Zoomerij? 2. Wat stelt de gemeente verder nog beschikbaar aan de taken waar deze uitkering voor bestemd is?	Voor 2025 en 2026 is aan de gemeente Rheden een DU verstrekt van bijna 130 K voor de openbare bibliotheken (via de septembercirculaire 2024 van het gemeentefonds). In de nog op te stellen memo over de verwerking van de septembercirculaire zal een voorstel worden gedaan over de allocatie van deze extra middelen.
19	Leefomgeving. Blz 22 Gezond en vitaal	Tijdens de inspraak op 3 oktober werd opgemerkt dat één van de uitdagingen van de verenigingen is dat ze minder opbrengsten uit het ophalen van oud papier halen. 1. Is het college hiervan op de hoogte? 2. Kan het college zeggen waardoor worden de lagere opbrengsten worden veroorzaakt?	Er is al jaren sprake van een daling van de hoeveelheid ingezameld oud papier. Dit is een landelijke ontwikkeling als gevolg van de digitalisering. Ook de recente invoering van het verbod op ongeadresseerd drukwerk zorgt voor vermindering van de hoeveelheid oud papier. In de periode 2021-2022 is er daarnaast, door ontwikkelingen op de oud papiermarkt, sprake geweest van

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			een hoger dan gebruikelijk papier. Hierdoor valt de vergoeding over 2023 lager uit dan eerdere jaren.

Naam: VVD Fractie
Datum van indienen vragen: 4 oktober 2024

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
1	Programma 2 Pagina 40	In het Soerens Beekdal onderzoeken we of een (groot) zonneveld gerealiseerd kan worden. Vragen: 1. Hoe verhoudt zich dat tot de planologische bestemming en inzichten en de doelstellingen op gebied van natuur en landschap voor het Soerens Beekdal? 2. Is de gedachte dit op particuliere grond of op eigendom van de gemeente te realiseren?	A Op dit moment valt daar nog niet veel over te zeggen. De mogelijkheid wordt meegenomen in de gebiedsvisie en dan zal er pas onderzocht kunnen worden of- en wat er mogelijk. B Idem
2	Programma 2 pagina 42	onder Ombuigingen 2025 e.v. staat: "Tevens is besloten te stoppen met het project "blijfwijken" en .. . ." Wat zijn de overwegingen geweest om dit voorstel te doen en wat zijn de gevolgen/ effecten op langere termijn?	Inmiddels is het gelukt om externe subsidie te krijgen vanuit het regionale IZA-plan (integraal zorgakkoord) voor de Blijfwijken. Het project kan op basis daarvan doorgaan. Het was een politiek besluit om hiermee te stoppen.
3	Pagina 166	Aantal woningen, in 2024: 21.327 en in 2025: 21.310, een afname van 17 woningen. Hoe verhoudt dit getal zich tot de ambitie van de gemeente Rheden en wat is de oorzaak van deze afname?	Bij ontwikkelingen binnen de gebouwde omgeving moet vaak eerst gesloopt worden, voordat de herontwikkeling plaats kan vinden. Dit kan (tijdelijk) tot een afname van de voorraad leiden.
4	Programma 2 Leefomgeving	In het technisch vragenuurtje werd aangegeven dat een groot aantal activiteiten binnen dit programma worden uitgevoerd met externe financiering (SPUK). Deze activiteiten kosten ambtelijke capaciteit. Wat is de omvang van	Ook de (directe) ambtelijke inzet wordt bekostigd vanuit de externe financiering uit o.a. de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (SPUK – CDOKE). De omvang van de capaciteit is ongeveer 9 fte. Daarnaast is er nog incidentele

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		deze ambtelijke capaciteit en waar vinden we deze terug in de programma begroting? Graag overzicht aanleveren. Daarnaast vragen SPUK gelden additionele capaciteit van de accountant. In 2024 heeft dat bij de controle van de jaarrekening 2023 geleid tot (enige) vertraging. Hoe gaat we er voor zorgen dat dit niet (wederom) gebeurt?	inzet voor de SPUK lokale aanpak Isolatie en de SPUK energiearmoede. Samen ongeveer 1,5 fte. De ambtelijke inzet die indirect is (Juridisch advies, Financiën) komt uit de bestaande capaciteit. De accountant gaf aan dat met name de verzwaring van de regels voor de SISA additionele capaciteit vraagt van de accountant en van de organisatie. In afstemming met de accountant vindt een deel van de accountantscontrole al eerder plaats (begin april), waarbij het voornemen is om ook de controle op de SISA eerder plaats te laten vinden.

Naam: Theo Kooijmans – Volkspartij Politiek Rheden
Datum van indienen vragen: 11 juni 2024

	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
1.	Kadernota vs Begroting	In de kadernota liet u mbv tabellen zien op welke thema's ombuigingen zouden worden doorgevoerd. In de begroting kunnen wij nu niet goed zien welke ombuigingen nu wel en welke niet, geheel of gedeeltelijk, worden doorgevoerd en wanneer deze worden doorgevoerd. Om een goede vergelijking met de kadernota en een goede afweging te kunnen maken is correcte, heldere en actuele informatie nodig. Om een goede vergelijking met de kadernota en een goede afweging te kunnen maken verzoeken wij u deze tabellen te actualiseren naar de begroting zodat ten opzichte van de kadernota helder is welke ombuigingen nu wel en welke niet worden doorgevoerd en wanneer deze worden doorgevoerd?	De ombuigingen zoals opgenomen in de kadernota 2025 zijn 1-op-1 overgenomen in de programmabegroting 2025. Daar waar er aanpassingen zijn vanuit aangenomen amendementen en/of vanuit aanvullende maatregelen na kadernota (zie tabel 2 op pag. 11 van de PB2025) zijn de betreffende ombuigingen aangepast in voorliggende begroting. U kunt dus gebruik maken van de tabellen uit de kadernota. Het gevraagde totaaloverzicht hebben we nu niet beschikbaar, maar zullen we voor de besluitvormende raadsvergadering aanleveren.
2.	Pag 8. Uitgangspunten	Landelijk komt er een wijziging in de financiering van de gemeenten. Hierdoor ontvangt de	Op dit moment is nog niet duidelijk op welke manier en/of op welk moment de SPUK gelden worden overgeheveld naar het

<table>
<tr><th></th><th>Verwijzing (A)</th><th>Vraag</th><th>Antwoord</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>gemeente in 2026 minder geld uit het gemeentefonds.
Maar tevens worden de SPUK-gelden geheel of gedeeltelijk overgeheveld naar het gemeentefonds maar wel met een korting van naar verwachting 10% ;
Welke korting (bedrag) verwacht de gemeente Rheden op de SPUK gelden?</td><td>gemeentefonds en welke korting dat concreet geeft. We zullen dit moeten afwachten.</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Pag 9 – Werken aan een slanke en wendbare organisatie</td><td>We blijven werken aan onze ambtelijke organisatie om ons werk voor de samenleving te optimaliseren. Enerzijds door continu in te zetten op efficiëntie. Anderzijds door de organisatie compacter en wendbaar te maken (afslanken).
De beleidsindicatoren (pag 152) laten een ander beeld zien. Kunt u verklaren waarom in vergelijking met de PGB 2024 de formatie en de bezetting groeien en de apparaatskosten met 132 euro per inwoner toenemen?
<table>
<tr><th>Taakveld 0
Bestuur en onder-steuning</th><th></th><th>202</th><th>202</th></tr>
<tr><td>3.1</td><td>Formatie (fte per 1.000 inwoners)</td><td>8,9</td><td>9,1</td></tr>
<tr><td>3.2</td><td>Bezetting (fte per 1.000 inwoners)</td><td>8,6</td><td>8,6</td></tr>
<tr><td>3.3</td><td>Apparaatskosten (kosten per inwoner in €)</td><td>1.59</td><td>1.72</td></tr>
</table></td><td>Zie graag het antwoord op vraag 7 van D66.</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Pag 152 – Beleidsindicatoren</td><td>Tabel beleidsindicatoren: Hoe moeten de beleidsindicatoren worden geïnterpreteerd?</td><td>Dit betreffen indicatoren die zijn voorgeschreven. Gemakshalve hebben wij deze gepresenteerd per taakveld.</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Pag 152 – Beleidsindicatoren</td><td>Tabel beleidsindicatoren: de laatste kolom toont een jaartal. Wat betekent dat?</td><td>Dit is het jaartal waarop de cijfers zijn gebaseerd (opname moment).</td></tr>
<tr><td>6.</td><td>Pag 10 Meerjarig perspectief – sociale basis</td><td>“Dit hebben wij gedaan door na 2026 niet verder te bezuinigen op de sociale basis.”</td><td>De beleidsmatige definitie van de sociale basis is als volgt beschreven in het Koersdocument sociaal domein:</td></tr>
</table>

	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		In het technisch vragenuur was er verwarring over de interpretatie van de term "sociale basis" Wilt u aub exact aangeven wat er allemaal onder deze term wordt begrepen? (thema's, taakvelden, etc.)	'We omschrijven de sociale basis als alle voorzieningen (aanbod) bedoeld om elkaar te ontmoeten en ondersteunen, ontwikkelen en ontspannen; die zorgen dat mensen kunnen samenleven en meedoen. Dit aanbod kan door inwoners worden gebruikt, zonder dat ze daarvoor officieel toestemming (een indicatie) nodig hebben. Voorbeelden van deze voorzieningen zijn: familie, vrienden, kennissen, groepen, buren(netwerken), vrijwilligers, school, online netwerken, werk, verenigingen, jongerenwerk, sociaal raadslieden, beroepskrachten et cetera.' De producten die vallen onder de begrotingspost sociale basis zie bijlage 1.
7.	Pag 10 Meerjarig perspectief – sociale basis	"Dit hebben wij gedaan door na 2026 niet verder te bezuinigen op de sociale basis." In het technisch vragenuur was er verwarring over de interpretatie van de term "sociale basis" Wilt u aub exact aangeven welke bezuinigingen hier precies bedoeld worden?	Zie het antwoord op vraag 6 (hierboven)
8.	Pag 11 Tabel Aanvullende maatregelen na kadernota.	Verlagen ombuigingen sociale basis (impact verzachten)In 2027 met 260K euro en in 2027 met 410K euro. Wilt u aub exact aangeven welke bezuinigingen (met welke bedragen) dit betreft?	Er is alleen een bedrag vastgesteld om bezuinigingen op de sociale basis te verminderen. Een nadere verdeling moet nog plaatsvinden.
9.	Pag 11 Tabel Aanvullende maatregelen na kadernota.	Eerste regel: "Verlagen ombuigingen sociale basis (impact verzachten) in 2026 en 2027." De maatregelen in 2025 en 2026 gaan dus onverkort door? Wilt u aub exact aangeven welke bezuinigingen (met welke bedragen) dit betreft?	Zie het antwoord op vraag 6 (hierboven)
10.	Pag 11 Tabel Aanvullende maatregelen na kadernota.	Tweede regel: "Alternatief voorstel bezuinigingen minimabeleid" Wilt u aub aangeven welke voorstellen (inclusief bedragen) dit zijn? (Ook per jaar aub)	In dit alternatieve voorstel (zie ook pagina 19) blijven de Gelrepas en het kindpakket beschikbaar voor kinderen uit gezinnen met een inkomen tot 150%. De gemeentepolis wordt nog voortgezet voor het jaar 2025, met halvering van de gemeentelijke bijdrage.

<table>
<tr><th></th><th>Verwijzing (A)</th><th>Vraag</th><th>Antwoord</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>In 2026 (als de gemeentepolis afgeschaft is) treedt een regeling “tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten” in werking. Inwoners met een handicap of chronische ziekte kunnen in aanmerking komen voor een jaarlijkse financiële bijdrage in de extra zorgkosten die zij maken. De regeling moet nog uitgewerkt worden.

In onderstaande tabel staan de kosten (verminderde bezuiniging) die deze voorstellen met zich mee brengen, vermeld.

<table>
<tr><th>x € duizend</th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>CAV (gemeentepolis)</td><td>€ 150</td><td>€ 251</td><td>€ 251</td><td>€ 251</td></tr>
<tr><td>IIT</td><td></td><td></td><td>€ 55,5</td><td>€ 55,5</td></tr>
<tr><td>GelrePas</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td><td>€ 38</td><td>€ 38</td></tr>
<tr><td>Kindpakket st. Leergeld</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Schoolkostentegoed</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Totale bezuiniging</td><td>€ 150</td><td>€ 289</td><td>€ 344.500</td><td>€ 344,5</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Totale bezuiniging (KN25)</td><td>€ 403</td><td>€ 492,6</td><td>€ 597,7</td><td>€ 647,4</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Extra lasten – Variant A</td><td>€ 253</td><td>€ 203,6</td><td>€ 253,2</td><td>€ 302,9</td></tr>
</table>
Tabel 5A: verwachte besparingen a.g.v. bezuinigingen (alternatief nieuwe regeling chronische zieken + Gelrepas – Variant A)</td></tr>
<tr><td>11.</td><td>Pag 11 Tabel Aanvullende maatregelen na kadernota.</td><td>Derde regel: “Transformatie programma 1 Samenleving: Ombuiging”
In de jaren 2026, 2027 en 2028 wordt 2026, 2027 en 2028 worden extra ombuigingen voorgesteld. Wilt u aub aangeven welke ombuigingen (inclusief bedragen) dit zijn?</td><td>Binnen het sociaal domein zijn er autonome ontwikkelingen die zorgen voor hogere uitgaven dan waar tot nu toe rekening mee is gehouden. Deze autonome ontwikkelingen hebben betrekking op de Wmo maatwerkvoorzieningen en Jeugdzorg. Dit gaat om de bedragen op regel 3 tabel 2 aanvullende maatregelen na kadernota.
Om dit te bewerkstellingen zullen extra maatregelen nodig zijn, omdat het te besparen bedrag hoger is dan vooraf ingeschat.
Het college onderzoekt momenteel mogelijke maatregelen voor de extra taakstelling en de impact hiervan (inhoudelijk,</td></tr>
</table>

	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			financieel en juridisch). Exacte bedragen voor de ombuigingen zijn daarom nog niet te geven.
12.	Pag 11 Tabel Aanvullende maatregelen na kadernota.	Vierde regel: "Transformatie programma 1 Samenleving: transitiekosten. " U trekt hiervoor in de komende jaren 1,7 miljoen euro uit. Wilt u dit transitieprogramma aub nader toelichten en preciseren? ? Met welke maatregelen wordt deze transformatie gerealiseerd?	Dit betreft de transformatie zoals in het Koersdocument Samen Leven in Rheden, rapport Berenschot en de landelijke hervormingsagenda wordt omschreven. Dit vraagt om anders denken en handelen zoals ook in de koers leefomgeving en transitieagenda is vastgelegd. We richten een programma in dat ervoor zorgt dat de gemeente de regie op de medebewindstaken versterkt, de kosten beheerst en dat met het beschikbare budget een maximaal maatschappelijke resultaat kan worden gerealiseerd.
13.	Pag 11 Tabel Aanvullende maatregelen na kadernota.	Vijfde regel: "Ambities toekomstige opgaven" U trekt hiervoor in 2027 en 2028 een bedrag van 3 miljoen euro uit. Welke ambities van welke opgaven worden hier bedoeld (inclusief precisering bedragen)?	De voorgestelde maatregelen in de kadernota en de uitwerking in deze programmabegroting geven ruimte om vanaf 2027 te investeren in ambities die blijvend bijdragen aan de opgaven in onze gemeente. Dit biedt financiële ruimte voor investeringen in de volgende bestuursperiode. We zetten middelen apart zodat we financieel voorbereid zijn op toekomstige opgaven die op ons pad komen. We hebben op dit moment nog geen zicht op welke opgaven dit zijn.
14.	Pag 10 Meerjarig perspectief – minimabeleid	Hieraan hebben wij gevolg gegeven door een aangepaste maatregel op te nemen. Hiermee verzachten wij de impact. Welke maatregel is dat?	Zie antwoord vraag 10 hierboven en bijlage 1 raadsbrief amendement 1.
15.	P18 – P28 – Hyperlink naar document "Format Ombuiging sociale basis (collectief) voorliggend"	Bij het technisch vragenuur hebben wij begrepen dat dit document niet de actuele stand van zaken weergeeft. Wilt u dit document aub actualiseren?	Zie graag bijlage 1 van dit document.
16.	P18 – P28 – Hyperlink naar document "Format Ombuiging sociale basis (collectief) voorliggend"	Dekt dit document alle bezuinigingen die vallen onder het begrip "sociale basis" ? Of zijn er nog andere bezuinigingen die onder "sociale basis" vallen?	In de Programmabegroting 2025 is in totaal € 48,6 miljoen beschikbaar voor uitgaven sociale basis (exclusief onderwijs). Dit totale budget is bedoeld voor de maatschappelijke opgaven op gebied van cultuur, media, samenkracht en burgerparticipatie, wijkteams, maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening en jeugdzorg. Een specificatie hiervan is opgenomen in de tabel op pagina

	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			29 van de Programmabegroting 2025. Dit totale budget loopt af naar € 45 miljoen in 2028. De ombuigingen op sociale basis in 2025 (€ 150 k) en 2026 (€ 700 k) blijven ongewijzigd ten opzichte van de kadernota 2025. In de jaren 2027 en 2028 verlagen we de ombuigingen sociale basis met respectievelijk € 260 k en € 410 k waarmee de structurele ombuiging op € 700 k blijft. (zie bijlage 1) De exacte uitwerking van de ombuigingen sociale basis zal na vaststelling van de begroting nog moeten plaatsvinden. In de KN25 zijn als besparingen op de Wmo-maatwerkvoorzieningen (afschaling tot onder wettelijk minimum) de volgende bedragen opgenomen : € 57 k (2025), € 238 k (2026), € 618 k (2027) en € 1.121 k (2028).
17.	P18 - Bestaanszekerheid	Ombuigingen 2025 e.v. Vanaf 2026 wordt de subsidie voor het inloopspreekuur afgebouwd. Er zijn wel regionale middelen voor volwassen educatie, maar deze zijn beperkt. Hierdoor zal het spreekuur afwisselend in de dorpen plaatsvinden. Hoe valt dit te rijmen met de zinsnede op pag. 10 `Dit hebben wij gedaan door na 2026 niet verder te bezuinigen op de sociale basis``?	Zie antwoord vraag 18.
18.	P19 -Bestaanszekerheid -laag inkomen	Ombuigingen 2025 e.v. In 2025 starten we met de afbouw van steunstructuren en communicatiemateriaal zoals de aansluiting op Geldfit. Verder gaan we in gesprek met onze partners hoe we vanaf 2026 en verder inrichting kunnen geven aan onze taken, rekening houdend met de ombuigingen. Hoe valt dit te rijmen met de zinsnede op pag. 10 `Dit hebben wij gedaan door na 2026 niet verder te bezuinigen op de sociale basis``?	Voor de jaren 2025 en 2026 is er minder budget beschikbaar. De ombuigingen in 2025 treffen niet direct onze maatschappelijke partners. Het gaat hier om landelijke structuren en communicatiebudget waarop we bezuinigen. Voor 2026 zijn we met onze partners in gesprek hoe we richting kunnen geven aan onze werkzaamheden. Hiervoor volgt met de kadernota in het voorjaar 2025 een inhoudelijk voorstel.

	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
19.	P19 -Bestaanszekerheid - inkomensregelingen	Het college stelt u voor om de Gelrepas voor de groep 18- te blijven aanbieden aan de inkomensgroep tot 150 % van het sociaal minimum. De subsidie voor Leergeld te handhaven. De bijdrage aan de gemeentepolis in 2025 te halveren en in 2026 volledig af te schaffen. Tevens stelt het college voor om vanaf 2026 een regeling voor chronisch zieken en gehandicapten te maken. Met deze voorstellen blijven wij bijdragen aan de gezondheid en gelijke kansen voor onze inwoners. Om hoeveel geld gaat dit? Per jaar?	Zie het antwoord op vraag 10.
20.	P23 – gezonde keuzes	- Verlagen van de budgetten voor sportstimulerende activiteiten (van verenigingen, evenementen en Sport in Rheden). - Stopzetten van subsidies voor preventie gezondheid en voor vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor kwetsbare jongeren. Hoe valt dit te rijmen met de zinsnede op pag. 10 `Dit hebben wij gedaan door na 2026 niet verder te bezuinigen op de sociale basis``?	De budgetten voor sportstimulerende activiteiten worden in 2025 eenmalig verlaagd, en niet verder verlaagd na 2026. Voor programma's op het vlak van preventie gezondheid en kwetsbare jongeren kunnen we rijksgelden inzetten uit het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorg Akkoord (IZA).
21.	P24 – kansen jeugdigen	Ombuigingen 2025 e.v. Vanaf 2025 bouwen we subsidies af die wij aan organisaties verstrekken, die er aan bijdragen om geen jeugdzorg-maatwerkvoorziening aan te vragen. Voorbeelden zijn: scoutingverenigingen, vakantiebouwdorpen en iriszorg. Ook kijken we hoe we stoppen met regionale afspraken rondom de regionale inzet voor ambulant jeugdhulpverleners in het voortgezet onderwijs in regio Zutphen. Verder bouwen we de subsidie af voor peutervoorzieningen; peuters waarvan ouders niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag kunnen niet langer met	Het college werkt aan de consequenties van amendement 1, onder andere om jeugdigen te ontzien. Zij komt voor het jaar 2026 met voorstellen die u ontvangt met de kadernota mei 2025.

	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		subsidie 2 ochtenden per week naar de voorschool. Hierdoor kan ongelijkheid ontstaan ontstaat ongelijkheid in de startpositie van ouders. Tot slot zal de vangnetregeling sociaal medische indicatie (SMI) afgebouwd worden. De SMI is een vangnetregeling voor tijdelijke tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang vanwege een sociale, medische of psychische reden bij ouder of kind. De doelgroep van SMI bestaat uit gezinnen met kinderen tot en met 12 jaar waarvan de ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Vanwege een sociale of medische situatie bij ouder of kind is kinderopvang dan nodig. Soms om te zorgen dat een kind tot ontwikkeling komt voor gelijke kansen, soms vanwege een overbelast gezinssysteem, ongeneeslijke ziekte of in extreme gevallen om uithuisplaatsing te voorkomen. Hoe valt dit te rijmen met de zinsnede op pag. 10 `Dit hebben wij gedaan door na 2026 niet verder te bezuinigen op de sociale basis``?	
22.	P26 – sociale basis	Ombuigingen 2025 e.v: Vanaf 2026 verlagen we subsidies aan organisaties die ontmoeting en ontspanning mogelijk maken en die incidenteel subsidieaanvragen indienen voor activiteiten in de sociale basis. Dit betreffen organisaties die sociale (o.a. dorpshuizen, buurt- en belangenverenigingen), sportieve (sportevenementen) en culturele activiteiten (podiumvoorziening en culturele activiteiten) organiseren.	In de Programmabegroting 2025 is in totaal € 48,6 miljoen beschikbaar voor uitgaven sociale basis (exclusief onderwijs). Dit totale budget is bedoeld voor de maatschappelijke opgaven op gebied van cultuur, media, samenkracht en burgerparticipatie, wijkteams, maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening en jeugdzorg. Een specificatie hiervan is opgenomen in de tabel op pagina 29 van de Programmabegroting 2025. Dit totale budget loopt af naar € 45 miljoen in 2028. De ombuigingen op sociale basis in 2025 (€ 150 k) en 2026 (€ 700 k) blijven ongewijzigd ten opzichte van de kadernota 2025. In de jaren 2027 en 2028 verlagen we de ombuiginger

	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		Hoe valt dit te rijmen met de zinsnede op pag. 10 `Dit hebben wij gedaan door na 2026 niet verder te bezuinigen op de sociale basis``?	sociale basis met respectievelijk € 260 k en € 410 k waarmee de structurele ombuiging op € 700 k blijft. De exacte uitwerking van de ombuigingen sociale basis zal na vaststelling van de begroting nog moeten plaatsvinden.
23.	P27 – vrijwilligerss	Ombuigingen 2025 e.v. Vanaf 2026 zullen subsidies en ondersteuningssubsidies afgebouwd gaan worden die vrijwillige inzet stimuleren met een subsidie. In 2025 stemmen we samen met onze partners uit de sociale basis af hoe we de beschikbare middelen de komende jaren kunnen inzetten om vrijwillige inzet mogelijk te blijven maken. Hoe valt dit te rijmen met de zinsnede op pag. 10 `Dit hebben wij gedaan door na 2026 niet verder te bezuinigen op de sociale basis``?	Er blijft nog steeds een te bezuinigen bedrag staan voor de sociale basis. Dit loopt echter niet verder op maar wordt gefixeerd op het bedrag van 2026. Zie ook het antwoord op de vorige vraag.
24.	P27 – veerkracht	Ombuigingen 2025 e.v. Vanaf 2026 e.v. worden (stimulerings)subsidies verlaagd voor organisaties die de veerkracht van wijken ondersteunen. Hoe valt dit te rijmen met de zinsnede op pag. 10 `Dit hebben wij gedaan door na 2026 niet verder te bezuinigen op de sociale basis``?	Zie antwoord op vraag 22 en 23
25.	P28 - Robuuste sociale basis	Ombuigingen 2025 e.v. Vanaf 2026 worden subsidies verlaagd voor organisaties die zich inzetten voor de sociale basis in de vorm van o.a. dorpshuizen, buurt- en belangenverenigingen en andere vrijwilligersorganisaties als ook de subsidieregeling inwonersinitiatieven die activiteiten in het sociaal domein stimuleren om ontmoeting en ontspanning mogelijk maken. Hoe valt dit te rijmen met de zinsnede op pag. 10 `Dit hebben wij gedaan door na 2026 niet verder te bezuinigen op de sociale basis``?	Zie antwoord op vraag 22 en 23
26.	P43 – versnelling woningbouw	1e alinea : Versnelling woningbouw continueren etc. "We hebben dit resultaat bereikt als we	Het digitale dashboard geeft het zicht op dit moment. Elk jaar monitoren we in de Groene Metropoolregio de

	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		onze bouwdoelstellingen voor 2030 realiseren. Ieder jaar moet er beter zicht zijn op de kans dat we de gewenste aantallen realiseren” Wat is het zicht op dit moment?	ontwikkelingen in de woningvoorraad. Dit gebeurt via de regionale woningmarktmonitor, waarin we realisatie en plannen ook vergelijken met de afspraken uit de Woondeal regio Arnhem-Nijmegen 2.0. Het digitale dashboard is te vinden op de website van de Groene Metropoolregio. Kijkend naar de plannen waar nu aan gewerkt wordt, lijkt het erop dat we de aantallen voor 2030 halen.
27.	P45 – Veerkrachtige wijken	Start van twee projecten in Stenfert, die direct zichtbaar zijn in de wijk. Hierbij sluiten we aan bij de dorpendeal van de provincie (2026). Wilt u deze projecten aub nader specificeren?	Op dit moment zijn er nog geen projecten, dit gaat nog starten. De projecten worden samen met de inwoners bedacht en ook met hen vormgegeven en uitgevoerd. Denk daarbij bijvoorbeeld aan: Sterrenbos als ontmoetingsplek en vergroenen van onder andere de tuin Sterrenbos en andere publieke plekken in de wijk.
28.	Pag 70/71 – Nieuwkomers.	Wilt u aub de baten en de lasten voor de verschillende categorieën nieuwkomers apart specificeren?	In de begroting presenteren we zoals afgesproken de lasten en baten op taakveldniveau. Zo ook bij dit taakveld bij thema Nieuwkomers. De baten betreffen de te ontvangen rijksvergoeding. De lasten hebben grofweg 50/50 betrekking op opvang van asielzoekers en opvang van ontheemde Oekraïners. De totale lasten bestaan uit personele lasten (± 4,8 mln) en opvangkosten (huur, servicekosten, beveiliging e.d., totaal ± 10,4 mln.).
29.	Pag 70/71 – Nieuwkomers.	De baten en de lasten 15.120 K zijn gelijk. Terwijl bekend is dat de lasten aanzienlijk lager liggen dan de baten. Wat heeft u doen besluiten om de begroting hier niet op aan te passen? Waarom is dit niet verwerkt in de begroting?	We ontvangen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid een bijdrage in de jaarlijkse opvangkosten van asielzoekers en ontheemde Oekraïners. Deze bijdrage is waarschijnlijk meer dan dekkend. De lasten en baten zijn uit voorzichtigheidprincipe budgetneutraal opgenomen. Op dit moment kunnen we nog geen inschatting maken van een eventueel financieel voordeel. Bij de 1e berap 2025 volgt een mogelijke bijstelling. Zie ook antwoorden op vraag 22 PvdA en 16 CU.
30.	P78 – Ontwikkeling lokale lastendruk	De tabel geeft de lastendruk over de jaren 2023 en 2024 aan.	In de begroting geven we in deze tabel zoals gebruikelijk de ontwikkeling lokale lastendruk weer over de 2 jaren voorafgaand aan het nieuwe begrotingsjaar. Voor de tarieven 2025 doen wij u voorstellen voor tariefsaanpassingen. Wij

<table>
<tr><td></td><td>Verwijzing (A)</td><td>Vraag</td><td>Antwoord</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Wilt u aub de lastendruk voor de inwoners van de gemeente Rheden over het jaar 2025 aangeven? (OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing en de totale belastingdruk)</td><td>verwijzen u naar de betreffende passages in de paragraaf lokale heffingen (pag. 79-82).</td></tr>
<tr><td>31.</td><td>P79-80 - Afvalstoffenheffing</td><td>In de tabel staat bij 0.8 Overige baten en lasten – voor 2024 een bedrag van -70.336 en voor 2025 een bedrag van -629.336.

Kunt u dit grote verschil toelichten? Zijn dit baten? En waar bestaan deze baten dan uit?</td><td>In voorgaande jaren was er voor het berekenen van de kostendekkenheid (nog) geen rekening gehouden met deze aanvullende baten aangezien het effect voor de afvalstoffenheffing neutraal was. Baten (=kosten). Voor BGR 2025 is er gekozen om de baten (=budget) wel inzichtelijk te maken. Dit heeft ook geen invloed op de kostendekkenheid.

Dit zijn baten, namelijk vergoedingen van Nedvang. Een organisatie die vanaf 2024 is samengegaan met o.a. Stichting Afvalfonds verpakkingen. Door verpakkingen zo goed mogelijk in te zamelen en te recyclen wordt er vergoedingen(245k) ook verstrekt aan de gemeente die samenwerken met erkende afvalbedrijven. Daarnaast is er opbrengst oud papier/textiel etc. begroot (261k) en is er ook een begrote bijdrage derden(53k).</td></tr>
<tr><td>32.</td><td>P82 – Hondenbelasting</td><td>Vanaf 1 januari 2023 zijn de tarieven van de hondenbelasting kostendekkend om de uitgaven gerelateerd aan hondenbezit te kunnen betalen.

Wilt u aub specificeren waaruit de uitgaven gerelateerd aan hondenbezit bestaan?</td><td><table>
<tr><td>Uitgaven gerelateerd aan hondenbezit</td><td></td></tr>
<tr><td>Reinigen hondenuitlaat terreinen</td><td>5.000</td></tr>
<tr><td>Hondenpoep zakken</td><td>20.000</td></tr>
<tr><td>HP Bakken, Dispensers</td><td>3.000</td></tr>
<tr><td>Ledigen HP bakken 1 fte + overhead</td><td>35.000</td></tr>
<tr><td>Afvoer/afval HP</td><td>2.000</td></tr>
<tr><td>Ondersteuning participatie 300u</td><td>15.000</td></tr>
<tr><td>Handhaving 380u + overhead</td><td>20.000</td></tr>
<tr><td>Voorlichting</td><td>500</td></tr>
<tr><td>Hondenlosloopgebied 80u + materiaal</td><td>5.000</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>105.500</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>33.</td><td>P85 – Risico-invetarisatie</td><td>Klopt het dat Risico 7: de overheveling van de SPUK-uitkeringen naar het gemeentefonds is</td><td>Bij risico 3 rijksbezuinigingen vermelden we inderdaad ook de mogelijke korting op de spuk-uitkeringen. Omdat dit</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th></th><th>Verwijzing (A)</th><th>Vraag</th><th>Antwoord</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>ook al opgenomen in Risico 3 Bezuinigingsmaatregelen van het Rijk?</td><td>laatstgenoemde risico echter van substantiële omvang kan zijn en al wat concretere vorm lijkt te krijgen is hiervoor een aparte risicopost opgenomen.</td></tr>
<tr><td>34.</td><td>P88 – tabel beschikbare weerstandscapaciteit</td><td>De algemene reserve staat volgens de PB 25 per 1-1-2025 op 4.727.077,-

Maar narekenen leert dat de algemene reserve (althans volgens mijn berekening) zou moeten zijn: 4.888077,-

<table><tr><td>Algemene reserve (eind stand jaarrekening 2023)</td><td>€ 6.512.07</td></tr><tr><td>Resultaat 2023+ Pinkenberg 75K (onttrokken aan algemene reserve)</td><td>€ -1.624.00</td></tr><tr><td>Actuele stand algemene reserve</td><td>€ 4.888.07</td></tr></table>
Kunt u het verschil van 160.000 euro verklaren?</td><td>We gaan hierbij uit van het begrote saldo algemene reserve (AR) per 1-1-2025. Als volgt berekend:
Saldo AR bij jaarrekening 2023 is 6.512k
Resultaatbestemming 2023: -/- 1.624k
Onttrekking in 2024 nav amendement "Additionele subsidie voor een goede levensvatbare bibliotheek, een middel ter vermindering laag geletterdheid" (Raadsvergadering 7 november 2023). Volgens dit amendement dient vanuit de Algemene Reserve een bedrag van € 161 k beschikbaar te worden gesteld voor het verstevigen van de financiële positie van De Zoomerij. Dit is verwerkt in de 1e berap 2024 (pag. 13).
Dit maakt een saldo van 4.727k.</td></tr>
<tr><td>35.</td><td>P160 – tabel reserves</td><td>- De algemene reserve stond per 1-1-2024 op 6.512.000 euro.
- Deze neemt in 2024 af met 1.785.000 euro.

Wilt u deze afname van 1.785.000 euro aub nader preciseren?</td><td>Dit betreft de resultaatbestemming 2023 (onttrekking ad 1.624k) en verwerking amendement additionele subsidie bibliotheek (onttrekking 161k), tezamen 1.785k.</td></tr>
</table>

Naam: GroenLinks
Datum van indienen vragen: 4 oktober 2024

Nr.	**Verwijzing (A)**	**Vraag**	**Antwoord**
1.	Algemeen	Is inmiddels bekend wat de effecten zijn van Prinsjesdag voor het gemeentefonds en de spuk-gelden?	De effecten van de septembercirculaire gemeentefonds 2024 (Prinsjesdag) zijn verwerkt en lichten wij toe in een aparte raadsinformatiebrief. Zoals mondeling beantwoord tijdens de technische vragenronde zullen de effecten van overheveling

Nr.	**Verwijzing (A)**	**Vraag**	**Antwoord**
			spuk-gelden naar het gemeentefonds naar verwachting tot uitdrukking komen in de meicirculaire 2025.
2.	P 7	In lijn brengen met de VNG SDG indicatoren. Om welke reden is dit niet eerder toegepast of wordt hier iets anders bedoeld? Wat is de praktische betekenis hiervan?	Wij vinden het belangrijk om de SDG een nadrukkelijke plek te geven in onze begroting, zodat goed zichtbaar is hoe wij hier op monitoren en sturen. In de begroting leest u daarom een aparte bijlage over dit onderwerp. Met "in lijn brengen" bedoelen we dat het ons streven is om de SDG indicatoren waar mogelijk direct aan onze (bestuurlijke) doelen te relateren, daarmee wordt zichtbaar welke doelen precies met de SDG indicatoren samenhangen.
3.	P 10	Aangegeven wordt dat ná 2026 niet meer wordt bezuinigd op de sociale basis, hoeveel wordt feitelijk in 2025 en 2026 bezuinigd? En welke maatschappelijke effecten worden verwacht als gevolg van deze bezuinigingen?	In de Programmabegroting 2025 is in totaal € 48,6 miljoen beschikbaar voor uitgaven sociale basis (exclusief onderwijs). Dit totale budget is bedoeld voor de maatschappelijke opgaven op gebied van cultuur, media, samenkracht en burgerparticipatie, wijkteams, maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening en jeugdzorg. Een specificatie hiervan is opgenomen in de tabel op pagina 29 van de Programmabegroting 2025. Dit totale budget loopt af naar € 45 miljoen in 2028. De ombuigingen op sociale basis in 2025 (€ 150 k) en 2026 (€ 700 k) blijven ongewijzigd ten opzichte van de kadernota 2025. In de jaren 2027 en 2028 verlagen we de ombuigingen sociale basis met respectievelijk € 260 k en € 410 k waarmee de structurele ombuiging op € 700 k blijft. De exacte uitwerking van de ombuigingen sociale basis zal na vaststelling van de begroting plaatsvinden.
4.	P 12	De kosten voor Jeugdzorg worden hoger. Welke delen van de Jeugdzorg betreft dit? Van welke aannames wordt voor welk onderdeel uitgegaan. Welke mogelijkheden heeft de raad om 'aan knoppen te draaien' ?	De kosten voor jeugdzorg nemen toe door meerdere factoren. In de breedte doordat er hogere tarieven betaald worden op basis van kostprijsonderzoek dat in 2023 is uitgevoerd. Gemeenten zijn door AMvB gehouden om reële tarieven af te spreken met zorgorganisaties. Hierover is de raad in de berap, kadernota en begroting geïnformeerd. Dit effect treedt dus al vanaf 2024 op en werkt door in komende jaren. Daarnaast is het landelijk beleid om voor de zwaardere vormen van jeugdhulp verblijf (o.a. gesloten

Nr.	**Verwijzing (A)**	**Vraag**	**Antwoord**
			jeugdzorg, 3-milieu-voorzieningen) naar kleinere groepen te gaan. Dat betekent per jeugdige een hogere kostprijs per traject. Daarnaast zien we dat de afgelopen jaren meer jeugdigen gebruik maken van de zwaarste vormen van jeugdhulp verblijf. Vanuit het rijk komt er komende jaren meer geld voor jeugdhulp. De raad kan via verordening bepalen welke vormen van jeugdhulp vergoed worden en welke niet. Budgettair kan de raad middelen toebedelen om minder te bezuinigen op de pedagogische basis(voorzieningen) dan wel hier juist op te investeren. Dit geldt ook voor het ontwikkelen van het Stevig lokaal team (red. hervormingsagenda).
5.	P 14	Weerstandsvermogen: wat is de ontwikkeling van het weerstandsvermogen over de afgelopen 10 jaar?	Het weerstandsvermogen komt tot uitdrukking in de weerstandsratio. In de jaarstukken 2015 bedroeg deze ratio 1,12. En in de afgelopen jaren vanaf 2020 (obv jaarrekeningen): 2020 1,9 2021 2,3 2022 1,7 2023 0,6 En voor 2024 en 2025 op basis van de programmabegrotingen: 2024 0,8 2025 0,9
6.	P 16	Alle opgaven uit het koersdocument sociaal domein worden genoemd, behalve de integrale wijkaanpak, waarom ontbreekt deze opgave ?	De wijkvisie en intentieovereenkomst Dieren Stenfert is vertaald in een voor de wijk specifieke wijkuitvoeringsagenda. Deze agenda wordt iedere half jaar herijkt. Vanuit alle domeinen wordt gewerkt aan de integrale wijkaanpak en vind u op diverse plekken in de programmabegroting terug. Vandaar dat er niet voor is gekozen om een aparte opgave Integrale wijkaanpak onder programma 1 te schrijven.
7.	P 17	Als ambitie wordt aangegeven dat inwoners gebruik maken van voorzieningen. Is dit een	Dit is de ambitie van de gemeente Rheden zoals beschreven in het beleidskader ‘minima en

Nr.	**Verwijzing (A)**	**Vraag**	**Antwoord**
		wens of een norm? Wat is de betekenis van deze ambitie?	schuldhulpverlening 2021-2024, Iedereen Doet Mee' en het Koersdocument Sociaal Domein.
8.	P 18	Vanaf 2026 wordt de subsidie inloop afgebouwd. Wat is de betekenis van 'afbouw': wat zijn het verwachte eindresultaat en de tijdlijn? Hoe staat dit in verhouding tot: 'wij voorkomen schulden bij jeugdigen en inwoners met een laag inkomen en helpen hen met het invullen van formulieren'?	Organisaties die een structurele subsidie ontvangen worden in 2025 niet gekort. Op het totale budget sociale basis wordt in 2026 25 % bezuinigd. Dit bedrag is gefixeerd voor 2027 en 2028. Na vaststelling van de begroting 2025 vervolgen we de gesprekken met onze partners. Met hen bepalen we de prioriteiten en verdeling van de middelen in de komende jaren. Hiervoor volgt met de kadernota 2026 een inhoudelijk voorstel.
9.	P 19	De aandacht zal specifiek uitgaan naar gezinnen en ouderen, wat betekent dit voor jongeren? Immers, bijvoorbeeld de na-ijl effecten van COVID eisen nog steeds hun tol. Wordt de inzet voor jongeren of andere groepen teruggebracht?	Voor jongeren tot en met 17 jaar blijven de Gelrepas (inkomens tot 150%) en het kindpakket beschikbaar. Voor overige ondersteuning (financieel en anderszins) kunnen jongeren (t/m 27 jaar) nog steeds terecht bij de jongerencoaches van de gemeente. De afgelopen jaren hebben we vanuit NPO-middelen extra ingezet op het vergroten van het welbevinden van jeugdigen en ontmoeting te stimuleren; onder andere met extra schoolmaatschappelijk werk, vakantieaanbod en verlengde schooldagen. De NPO-middelen zijn tot de zomer 2025 in te zetten. We richten ons de komende periode specifiek op het verminderen van thuiszitters. Vanuit GALA-middelen zetten we met het voortgezet onderwijs samen in op onder andere meer bewegen, gezond leven, kunst en cultuur, en digitaal burgerschap. Dat heet de combinatiefunctionarisregeling voortgezet onderwijs.
10.	P 19	De ambitie is dat inwoners met een laag inkomen optimaal gebruik maken van de inkomensregelingen. Over welke regelingen gaat dit: wat zijn de beoogde doelen en resultaten voor deze regelingen?	De gemeente kent verschillende minimaregelingen: -Gelrepas -Kindpakket -Individuele inkomenstoeslag -individuele studietoeslag

Nr.	**Verwijzing (A)**	**Vraag**	**Antwoord**
			-gemeentepolis -kwijtschelding gemeentebelasting -energietoeslag (tijdelijk: nu afgesloten) De doelen ten aanzien van de Gelrepas en het Kindpakket vindt u op pagina 20 van de programmabegroting. Wij rapporteren binnen de P&C cyclus over het bereik van de Gelrepas en het Kindpakket. Met de evaluatie van het beleidskader 'minimabeleid en schuldhulpverlening 2021-2024 Iedereen Doet Mee' informeren wij u ook over het bereik van de overige regelingen.
11.	P 22	De norm voor verkoeling in 2020 wordt ook geambieerd voor 2028. Hoe verhoudt dit zich tot de klimaatverandering, wat is tot dusver bereikt met de 3-30-300 afspraak en hoe wordt dit doorgezet richting 2028?	Door klimaatverandering wordt het steeds warmer. De ervaren verkoeling in de leefomgeving gelijk houden in 2028 t.o.v. 2020 vinden we daarom een reële ambitie. Zonder inzet zou de mate van verkoeling naar verwachting namelijk dalen. De 3-30-300 afspraken hanteren we de komende jaren als vuistregel in de uitvoering. Het dient als één van de kaders in projecten. Het is niet realistisch om 3-30-300 op iedere locatie te bereiken. Zie hiervoor ook de toelichting in de raadsbrief van 7 feb 2024. In (integrale) projecten openbare ruimte vormen we gemiddeld 10% verharding om naar groen, t.o.v. bestaande situatie. Daarnaast voeren specifieke acties uit gericht op vergroening en verkoeling. Zo hebben we in Velp-Zuid afgelopen jaar 450 bomen uitgereikt in de wijk en reikten we voor Rheden 450 jaar 750 bomen uit aan particulieren. Ook investeren we in groeiplaatsverbetering van bestaande bomen.
12.	P 22	Op welke wijze wordt een gezonde voedingomgeving gestimuleerd waarin gezonde producten de basis zijn?	We onderzoeken de mogelijkheden om in de wijken Velp-Zuid, Dieren-Stenfert en Rheden aanbod van groente en fruit dichtbij en goedkoop aan te bieden door ruimte te bieden aan initiatiefnemers op dit vlak. Daarnaast onderzoeken we mogelijkheden om in de Omgevingsvisie

Nr.	**Verwijzing (A)**	**Vraag**	**Antwoord**
			en Omgevingsplan doelen en kaders op het gebied van een gezonde voedingsomgeving kunnen opnemen. Dat gaat om het aandeel gezond voedingsaanbod in de leefomgeving t.o.v. aandeel ongezond voedingsaanbod.
13.	P 23	Aangegeven wordt dat een andere invulling wordt gezocht voor sportaccomodaties. Wat wordt hier precies mee bedoeld? Als het gaat over uitbreiding mede-gebruik, waar wordt dan aan gedacht en zijn hier al contacten over geweest met de betrokken beheerders van de sportlocaties? Wat levert dit op?	Enerzijds kijken we naar andere beheervormen van de binnensportlocaties (sporthallen, gymzalen). We onderzoeken of bepaalde beheertaken die wij nu zelf doen door gebruikers uitgevoerd kunnen worden. Voor gymlocaties onderzoek we mogelijkheden om naast en in plaats van gymzalen ook in andere soorten sportruimtes te organiseren (buitenruimte, sportvelden, zwembad, ruimtes van sportaanbieders). We voeren hierover nu gesprekken met gebruikers.
14.	P 24	Vergroten van kansen voor jeugdigen in een kwetsbare situaties. U geeft aan bij ombuigingen: "vanaf 2025 bouwen we subsidies af die wij aan organisaties verstrekken, die er aan bijdragen om geen jeugdzorg-maatwerkvoorziening aan te vragen" Wat wordt hier precies mee bedoeld en wat betekent dat voor aanvragen van jeugdzorg-maatwerkvoorzieningen op langere termijn?	Dit vraagt om anders denken en handelen zoals beschreven in het Koersdocument Samen Leven in Rheden, rapport Berenschot en Hervormingsagenda. Het vergt nieuwe inzichten, samenwerking met inwoners en organisaties en lef om met minder geld de sociale basis effectiever in te zetten voor de preventie op maatwerkvoorzieningen. We richten daarnaast een programma in dat ervoor zorgt dat de gemeente de regie op de medebewindstaken versterkt, de kosten beheerst en dat met het beschikbare budget een maximaal maatschappelijk resultaat kan worden gerealiseerd.
15.	P 24	Bij afbouw subsidies die geen maatwerkvoorzieningen leveren worden onder andere scouting én Iris zorg als voorbeeld genoemd. Wat is de relatie tussen deze partijen en de doelgroepen? Wat doet bijvoorbeeld scouting in relatie tot verslavingszorg en maatschappelijke opvang (Iriszorg). Is daar onderzoek naar gedaan? Zo ja, is dit beschikbaar?	Scoutingverenigingen en vakantiebouwdorpen zijn voorbeelden van partijen die deel uitmaken van de lokale pedagogische basis. Dergelijke activiteiten kunnen bijdragen aan beschermende factoren die bijdragen aan het opgroeien van jeugdigen. Iriszorg ontvangt subsidie van de gemeente om preventieve activiteiten uit te voeren op het gebied van (voorkomen) van verslaving.
16.	P 25	Aangegeven wordt dat sprake is van nieuwe lasten, welke zijn dat?	De extra lasten (Sport in Rheden) hebben met name te maken met kapitaallasten en servicekosten

Nr.	**Verwijzing (A)**	**Vraag**	**Antwoord**
			(sportaccommodatie en toegangssysteem) en verzekeringskosten.
17.	P 26	De ontmoetingsplekken in kwetsbare wijken wilt u in stand houden. Welke (locaties) zijn dat concreet?	Begin 2025 neemt het college de raad graag mee in de strategische agenda en voortgang uitvoeringsagenda sociaal domein.
18.	P 30	In de voorstellen wordt aangegeven met kritische blik naar voorzieningen als huishoudelijke hulp te kijken. Kunt u aangeven waar u concreet aan denkt en waar Rheden dan staat ten opzichte van andere gemeenten in onze regio?	Wij willen mogelijkheden onderzoeken waarbij de wijze van verlenen van huishoudelijke hulp door onze gecontracteerde zorgaanbieders nog efficiënter georganiseerd kan worden.
19.	P 41	Er wordt gesproken over kostendekkende leges. Gaan er ook leges gevraagd worden voor de voortoets?	Ja. De zg. voortoetsen noemen wij inmiddels conceptverzoeken. Hiervoor brengen wij leges in rekening. Voor een nadere toelichting verwijzen wij graag naar de onlangs vastgestelde legesverordening (Raadsvergadering 24 september 2024).
20.	P 44	In de tekst wordt een relatie gelegd tussen beschikbaarheid van (nieuwe) locaties en mogelijke toename werkgelegenheid. Kunt u dat nader toelichten, immers het aantal m2 lijkt daarmee voorwaardelijk voor toename van het aantal WP .	Voldoende beschikbaarheid van areaal voor bedrijvigheid betekent in het algemeen werkgelegenheid. De hoeveelheid werkgelegenheid is afhankelijk is van de soort bedrijvigheid. Bij geen voldoende aanbod van areaal zullen bedrijven zich niet in de gemeente Rheden kunnen vestigen of groeien.
21.	P 45	Circulariteit wordt 'onder de aandacht gebracht'. Hoe gaat de gemeente zich inspannen om circulair inkopen ook bij onze partnerorganisaties en gemeenschappelijke regelingen te bereiken?	Bij de acties uit de Routekaart Circulaire Economie ligt de focus van de gemeente vooral op de interne organisatie. In het kader van vastgestelde Kadernota is besloten om het budget voor stimuleringsmaatregelen te schrappen. Waar mogelijk wordt circulaire economie onder de aandacht gebracht maar hierin wordt geen actieve rol gespeeld.
22.	P 45	Toename overnachtingen wordt gestimuleerd. Graag uitleg hoe het aantal (toeristische ?) overnachtingen wordt gestimuleerd of gefaciliteerd. Zijn er in de gemeente Rheden überhaupt voldoende faciliteiten voor overnachtingen en in welk segment is het aantal	Via de promotie en marketing organisatie Toerisme Veluwe, Arnhem, Nijmegen (TVAN) zetten we de bestaande overnachtingslocaties positief neer. We stimuleren een groei van duurzame en kleinschalige verblijfsrecreatie. Zo is er een nieuwe informatiefolder om het starten van een Bed & Breakfast te vergemakkelijken.

Nr.	**Verwijzing (A)**	**Vraag**	**Antwoord**
		teruggelopen tov 2022 dan wel wordt groei verwacht voor de komende jaren? Wat wordt hiermee beoogd?	Er is geen specifiek segment aan te wijzen waar de terugloop aan te relateren is. Verblijfsgasten brengen meer tijd door in één van de dorpen en geven meer geld uit in de middenstand of horeca. Dat resulteert indirect weer in versterking van de lokale economie in lijn met de economische visie Verblijfsgasten brengen meer tijd door in één van de dorpen en geven meer geld uit in de middenstand of horeca. Dat resulteert indirect weer in het behoud van bedrijfsleven.
23.	P 45	Circulaire economie: in de routekaart voor een circulaire economie van de gemeente Rheden wordt ook gesproken over het aantrekken van start-ups die zich bezig houden met circulair produceren. welk economisch beleid met welke maatregelen wordt ingezet om een aantrekkelijke gemeente te worden voor bedrijven binnen de circulaire economie?	In 2022 is de Economische visie vastgesteld. De Routekaart (incl. acties en maatregelen) is hier een onderdeel van. In het kader van vastgestelde Kadernota is besloten om minder inzet te plegen op thema economische ontwikkeling. Dit heeft ook gevolgen voor de uitvoering van de Routekaart Circulaire Economie. De her-prioritering gaat na de vaststelling van de begroting plaatsvinden.
24.	P 46	Maximaal scheidingspercentage: Wat ziet de gemeente als het maximale scheidingspercentage?	Door de Raad is als ambitie een scheidingspercentage van 75% vastgesteld
25.	P 46	De gemeente Rheden spreekt van een grondstoffenbeleid, hierbij lag de focus vooral op afval. Wanneer gaat de gemeente haar grondstoffenbeleid verbreden naar alle grondstoffenstromen in de gemeente?	Het huidige beleid van de gemeente heeft een focus op een goede kwaliteit van ingezamelde grondstoffen.
26.	P 63	Waarom blijft het bedrag voor de OB voor niet-woningen gelijk?	De hogere OZB-opbrengsten (als gevolg van stijging met 20% en vanaf 2026 jaarlijkse indexering) zijn bij het opstellen van de begroting uit praktische overweging volledig verwerkt bij de post OZB-woningen. Vandaar de stijging bij taakveld 0.61 en gelijkblijvende bedragen bij taakveld 0.62. In werkelijkheid zullen de hogere OZB-opbrengsten tot uitdrukking komen bij beide taakvelden. De totale raming aan OZB-opbrengsten blijft gelijk aan de bedragen zoals opgenomen in tabel op pag. 63 (bedragen van taakvelden 0.61 en 0.62 bij elkaar opgesteld).

Nr.	**Verwijzing (A)**	**Vraag**	**Antwoord**
27.	P 64	Op welke wijze wordt concreet zichtbaar dat kansengelijkheid volgens de verwachtingen is verbeterd (monitoring?)	De uitvoeringsprojecten uit het preventieakkoord geven inzicht op de inzet kansengelijkheid. Hiernaast wordt eind 2024 de inclusieagenda ter vatstelling aan de raad voorgelegd waarin staat wat wij op het gebied van inclusiviteit en kansengelijkheid uitvoeren.
28.	P 69	Wat verstaat u onder aanpak jeugdgroepen? Om welke inwoners gaat het hier en wat is het doel?	De aanpak is voor problematische jeugdgroepen (onder 23 jaar) binnen de gemeente Rheden waarbij integraal informatie kan worden uitgewisseld om maatregelen te nemen met als doel overlast en criminaliteit te verminderen.
29.	P 79	Wat is de belastingruimte ? (zoals in het verleden werd gepresenteerd, wat is nu de ruimte)	Waarschijnlijk wordt gedoeld op de onbenutte belastingcapaciteit (m.b.t. de OZB). Dit vraagt een aparte berekening. De meest recente berekening is gemaakt bij de jaarstukken 2023 en is daarin opgenomen bij de paragraaf weerstandsvermogen (pag. 80) met de volgende passage: 'Voor de hoogte van de OZB geldt overigens ook geen voorgeschreven norm, behalve bij een eventuele "artikel 12-aanvraag", dan geldt een normtarief voor de OZB als één van de toelatingseisen. In dat geval dient een gemeente minimaal 20% meer OZB te heffen dan het landelijk gemiddelde. Op basis van die norm bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit voor de gemeente Rheden afgerond € 2,3 miljoen.' We laten deze passage sinds de begroting 2024 achterwege. Zie ook toelichting op pag. 88 van PB2025 bij kopje 'Onbenutte belastingcapaciteit'.
30.	P 78 -79	Kan de tabel ontwikkeling lokale belastingdruk worden aangevuld met de prognoses voor 2025?	Zie antwoord op vraag 30 van VPR.

Naam: CDA
Datum van indienen vragen: 04-10-2024

Nr.	**Verwijzing (A)**	**Vraag**	**Antwoord**
1	**Bestuurlijk Voorwoord** blz. 3	Er staat dat er meer geld is voor bestaanszekerheid en sociale basis. Graag meer	Deze middelen staan opgenomen in tabel 2 van de (financiële) inleiding.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		info over hoeveel meer er is en wat dat betekent.	*Tabel 2: Aanvullende maatregelen na kadernota* **Aanvullende maatregelen na kadernota:** **B 2025** **B 2026** **B 2027** **B 2028** Verlagen ombuiging sociale basis (impact verzachten) 0 0 -260 -410 Alternatief voorstel bezuinigingen minimabeleid -253 -129 -178 -228
	Inleiding		
2	Blz. 10	Na 2026 zal niet verder worden bezuinigd op de sociale basis. Klinkt goed, maar wat betekent dat voor de sociale basis als dan inmiddels de dorpshuizen gesloten zijn, Schuldhulpmaatje heeft moeten stoppen enz.?	Organisaties die een structurele subsidie ontvangen worden in 2025 niet gekort. Op het totale budget sociale basis wordt in 2026 25 % bezuinigd. Dit bedrag is gefixeerd voor 2027 en 2028. Na vaststelling van de begroting 2025 vervolgen we de gesprekken met onze partners. Met hen bepalen we de prioriteiten en verdeling van de middelen in de komende jaren. Hiervoor volgt met de kadernota 2026 een inhoudelijk voorstel.
	1. Samenleving		
3	Blz. 19	op p. 19 is te lezen dat de subsidie voor Leergeld wordt gehandhaafd, maar schuldhulpmaatje wordt in het hele document niet genoemd. Hoe zijn de keuzes van B&W terugvinden? Wij zou graag een lijst willen zien van alle subsidie-ontvangers, met een korte toelichting per organisatie en de keuze van B&W daarin..	Voor 2026 zijn we met onze partners in gesprek hoe we richting kunnen geven aan onze werkzaamheden. Hiervoor volgt met de kadernota 2026 een inhoudelijk voorstel. We benoemen daarom niet alle partners. Tijdens de behandeling van de kadernota op 2 juli is door de raad een motie aangenomen gericht op de voorgenomen bezuinigingen binnen het minimabeleid. Als beantwoording op deze memo is het alternatief voor het minimabeleid (waaronder st. Leergeld) opgenomen in deze begroting.
4	Blz. 20	Bij het kopje: ombuigingen 2025 e.v. staat "Vanaf …in." Deze zin loopt niet en niet duidelijk is wat er nu precies bedoeld is.	Vanaf 2025 maken we geen gebruik meer van een aantal instrumenten gericht op doelgroepen die moeilijk tot niet aan het werk komen.
5	Blz. 21	Bij bullit 2 onder het kopje 'Toelichting op nieuwe lasten t.o.v. Kadernota 2025" staat "Op basis hiervan stellen we de begrote lasten structureel bij". Hoe en op welke wijze wordt er dan structureel omgebogen en waar zien we dat dan terug?	Het gaat hier om de structurele ophoging van de BUIG-uitgaven, zoals die in de eerste Berap 2024 (€ 852 k) en tweede Berap 2024 (€ 400 k) zijn aangegeven.
6	Blz. 24	Bij Ombuigingen 2025 e.v. staat dat de subsidies aan organisaties worden afgebouwd die er aan bijdragen om geen jeugdzorg-	Dit vraagt om anders denken en handelen zoals beschreven in het Koersdocument Samen Leven in Rheden, rapport Berenschot en Hervormingsagenda.

<table>
<tr><th>Nr.</th><th>Verwijzing (A)</th><th>Vraag</th><th>Antwoord</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>maatwerkvoorziening aan te vragen. Deze redenering lijkt tegenstrijdig aangezien een jeugdzorg-maatwerkvoorziening aanmerkelijk duurder zal zijn dan de subsidies. Betekent dit nu dat de kans aanzienlijk groot zal zijn dat daardoor nu juist de kosten voor jeugdzorg zullen stijgen en zo dus de besparing te niet zullen doen. In dat kader ook de vraag wat de gemiddelde kosten van een jeugdzorg-maatwerkvoorziening voor de gemeente is.</td><td>Het vergt nieuwe inzichten, samenwerking met inwoners en organisaties en lef om met minder geld de sociale basis effectiever in te zetten voor de preventie op maatwerkvoorzieningen. We richten daarnaast een programma in dat ervoor zorgt dat de gemeente de regie op de medebewindstaken versterkt, de kosten beheerst en dat met het beschikbare budget een maximaal maatschappelijke resultaat kan worden gerealiseerd.</td></tr>
<tr><td>7</td><td>Blz. 28</td><td>Meerdere keren wordt gesproken over een robuuste basis. Wat verstaat de gemeente hieronder gelet op en na de voorgestelde bezuinigingen.</td><td>In het koersdocument is een robuuste sociale basis één van de ambities, hier vindt u ook een uitgebreide toelichting. Begin 2025 neemt het college de raad graag mee in de strategische agenda en voortgang uitvoeringsagenda sociaal domein.</td></tr>
<tr><td>8</td><td>Blz. 28</td><td>Onder het kopje ombuigingen 2025 e.v. wordt onder meer gemeld dat bezuinigd gaat worden op bijvoorbeeld de dorpshuizen. Er is geen overzicht van de verschillende subsidiebijdragen aan de tien dorpshuizen. Kan B&W ons dit geven? Hoeveel krijgt ieder dorpshuis in 2024? En wat is het voorstel voor de komende drie jaar?</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2024</th></tr>
<tr><td>Buurthuis "De Poort,6" in Velp.</td><td>€ 61.547</td></tr>
<tr><td>Buurthuis "De Paperclip" in Velp.</td><td>€ 29.000</td></tr>
<tr><td>Buurthuis "De Elleboog" in Velp.</td><td>€ 54.069</td></tr>
<tr><td>Dorpshuis "'t Sprengenhus" in Laag-Soeren.</td><td>€ 52.000</td></tr>
<tr><td>Dorpshuis "Het Parkhuis" in de Steeg</td><td>€ 20.000</td></tr>
<tr><td>Buurthuis "De Drieschaar" in Dieren</td><td>€ 30.600</td></tr>
<tr><td>Buurthuis "De Oase" in Dieren.</td><td>€ 111.534</td></tr>
<tr><td>Dorpshuis "Nieuw Bergstein" in Ellecom.</td><td>€ 29.947</td></tr>
<tr><td>Dorpshuis "Spankeren" in Spankeren</td><td>€ 15.472</td></tr>
<tr><td>Dorpshuis "Willem de Zwijger" in Rheden.</td><td>€ 62.000</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			Begin 2025 neemt het college de raad graag mee in de strategische agenda en voortgang uitvoeringsagenda sociaal domein.
9	Blz. 29	In de tabel "Wat mag het kosten?" staat bij Baten onder post 6.2 Wijkteams bij R 2023 een bedrag van 65 en in de jaren daarna steeds 0. Hoe moeten wij dit lezen?	Dat betekent dat we in 2023 een incidentele baat hadden op deze post.
10	Blz. 30	Ik buurt mee: de besparing is 25.000 euro. Maar wat zijn de kosten voor de overblijvende ronde? Hoeveel personeelsinzet is hiervoor nodig?	Er is een budget van 75 k beschikbaar voor de overblijvende ronde Ik buurt mee! Personeelskosten zijn hierin niet inbegrepen. Inzet is ca 0,5 fte gedurende 2,5 maanden, deze komt uit de reguliere bezetting.
	2. Leefomgeving		
11	Blz. 35	Bij het 6e gedachtenstreepje "Het huidige onderhoudsniveau" wordt aangegeven dat het onderhoudsniveau van de wegen onder het basisniveau. Hoelang is dit uit veiligheidsoogpunt nog acceptabel en zijn er op dit moment wegen die dringend en eigenlijk onmiddellijk moeten worden hersteld?	Voor de technische staat van wegen hanteren we binnen de gemeente Rheden nu CROW-niveau C (laag). Dit betekent dat op wegen en trottoirs oneffenheden, hobbels, scheuren, gaten, wortelopdruk en losliggende tegels, voor kunnen komen. Dit kan consequenties hebben voor de toegankelijkheid van trottoirs en wegen. Het kan voorkomen dat niet alle wegen en trottoirs even prettig en comfortabel zijn om te fietsen, wandelen, sporten of spelen. Daarnaast kan het de kans op valpartijen vergroten. We constateren dat de huidige technische staat van onze verharding door eerdere bezuinigingen steeds verder achterop begint te geraken, hierdoor lopen het risico op aansprakelijkheidsstellingen en kapitaalvernietiging. Om een goed beeld te krijgen van de kwaliteit van de openbare ruimte, stellen we in de komende periode de Nota Kapitaalgoederen op, waarin de financiële doorrekening voor de kosten van vervanging en het onderhoud zijn uitgewerkt. Hierbij wordt gekeken naar de huidige situatie, de komende 4 jaar en een doorkijk naar de komende 60 jaar.
12	Blz. 36	Onder het kopje Duurzame en leefbare wijken en dorpen" staat "We willen de komende vier jaar in vier wijken concreet aan de slag met de	Bij de risico's wordt al aangegeven dat het afhangt van de beschikbare rijksmiddelen om dit ook te kunnen doen. Op dit moment zijn er activiteiten in Dieren-West, Stenfert en Ellecom. Er is in afwachting van de beschikbare middelen (en

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		warmtetransitie.”: is dit reëel, is er al een planning? Zo ja, welke wijken?	zeker de eerder aangekondigde maar zeer onzekere verhoging van de middelen voor capaciteit) nog geen planning of keuze. Wel zal de nieuwe energievisie richting en volgorde geven voor alle wijken en kernen in de gemeente.
13	Blz. 39	Bovenaan deze pagina staat vermeld dat veel doelen van de duurzaamheidsagenda niet gerealiseerd kunnen worden. Welke doelen zullen dan naar verwachting niet kunnen worden gehaald?	De volgende initiatieven uit de duurzaamheidsagenda zullen bij het stopzetten niet worden uitgevoerd: · Extra ondersteuning voor inwoners bij verduurzaming. · Een subsidiepotje voor initiatieven van bewoners. · Beleidstoetsing op CO2-impact en de CO2-voetafdruk per wijk. · Verhoogde inspanningen om inwoners te stimuleren tot het plaatsen van zonnepanelen op woningen. · Energiecoaching voor inwoners met een inkomen boven 130% van het wettelijk minimumloon. · Het organiseren van een duurzame lunch in het basisonderwijs. · Extra inspanningen voor de energietransitie in meer wijken dan de huidige. · Extra investering in activering, bewustwording en het bevorderen van consuminderen. Als gevolg hiervan kan in 2025 geen klimaatfestival worden georganiseerd. Het is lastig aan te geven wat het effect op de doelstellingen is. Wel gaan we ervan uit dat door een beperking van de activiteiten er een effect is op de samenwerking in- en met de samenleving
14	Blz. 40	in 2023 stond in de begroting een onderzoek geformuleerd van 15ha, nu staat bij een voorgenomen onderzoek in het Soerense Beekdal 'groot'. Wij veronderstellen dat dit moet worden gelezen als ‘een paar ha, max. 15 ha’, omdat bij de ‘koers voor de omgevingsvisie’ in mei namelijk is aangegeven dat grootschalige opwek één van de onderwerpen is waarin we	Op dit moment valt daar nog niet veel over te zeggen. De mogelijkheid wordt meegenomen in de gebiedsvisie en dan zal er pas onderzocht kunnen worden of- en wat er mogelijk.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		meer naar de regio gaan kijken (de handjes). Klopt deze veronderstelling?	
15	Blz. 43	Hier wordt Bij het kopje Betaalbare, levensloopgeschikte en circulaire woningen onder bullit 2 de wooncoach genoemd. Wat zijn de kosten van de wooncoach en wat zijn de resultaten van de inzet van de wooncoach over 2023 en 2024?	De kosten voor de wooncoach zijn 66.000 euro per jaar incl. communicatiekosten.In 2023 heeft de wooncoach 8 daadwerkelijke verhuizingen tot stand gebracht, maar vooral veel tijd gestoken in bewustwording en begeleiding. In 2024 is de opdracht veranderd in begeleidingstrajecten en gericht op groepen: communicatie, bewustwording, toolkits etc. Er lopen inmiddels 41 begeleidingstrajecten en groepsbijeenkomsten en informatiemateriaal worden voorbereid.
16	Blz. 44	In de laatste alinea: is dat zo, is er echt schaarste? Zijn er niet plekken voor kantoorfuncties beschikbaar, zoals de Kop van de Spoorstraat en het Ericaplein? Plekken binnen de gebouwde omgeving waar veel werkgelegenheid gecreëerd kan worden op een kleine oppervlakte. Wat betekent de bullit bij Beoogde resultaten? Zet dit college in op werkgelegenheid en wonen, of prioriteert ze wonen?	Meer areaal voor bedrijvigheid betekent in het algemeen dat ook werkgelegenheid wordt gecreëerd. Hierbij geldt wel dat het afhankelijk is van de soort bedrijvigheid. Bij geen voldoende aanbod van areaal zullen bedrijven zich niet in de gemeente Rheden kunnen vestigen. Het klopt dat ook op bestaande locaties werkgelegenheid kan worden gecreëerd. Wij zetten in op wonen en werken (en dus werkgelegenheid).
17	Blz. 44	Wat betekenen de voorgenomen ombuigingen bij de economische ontwikkeling zoals genoemd op deze pagina voor de resultaten bij de genoemde doelen? Zijn deze nog reeel ?	We zullen na vaststelling van de begroting moeten herprioriteren. We blijven zoveel als mogelijk inzetten op de eerder vastgestelde economische visie (inclusief routekaart circulaire economie). Tegelijkertijd gaan we met het georganiseerdenbedrijfsleven in gesprek over wat gezamenlijk opgepakt kan worden. Duidelijk is wel dat niet alles meer kan.
18	Blz. 45	Onder het kopje aantal overnachtingen weer op niveau 2022 brengen staat dat de gemeente zich wil inspannen om dat weer te bereiken. Op welke wijze kan de gemeente hierin dan wat betekenen en wat betekent dat kostentechnisch, zijn er voor die inzet kosten verbonden voor de	We zorgen door promotie en marketing via de marketingorganisatie TVAN dat er invulling wordt gegeven aan de uitgangspunten van de vastgestelde Visie op Recreatie en Toerisme. Een flyer is in de maak om het starten van een B&B te vergemakkelijken. Hiermee zijn geen extra kosten en capaciteit benodigd.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		gemeente zowel financieel als ook qua personeelsinzet?	
19	Blz. 46	Bij het kopje "Welk risico of welke risico's staan dit doel in de weg" staat dat Procero (Prozero) gaat stoppen. Per wanneer gaat dat in? Wat is de verwachting voor de kosten voor de gemeente blijven die gelijk of gaan die stijgen en is dar dan al in de begroting rekening mee gehouden?	De dienstverlening van Prezero stopt per 1 januari 2026. De komende tijd worden alle consequenties in beeld gebracht.
20	Blz. 51	Ten aanzien van de buurtspeelplaatsen wordt aangegeven dat er in 2028 9 buurtspeelplaatsen gerealiseerd zijn ten opzichte van 2021. Hoeveel van de betreffende 9 zijn er nu gerealiseerd en hoeveel staan er nog op de planning en wat is die planning en waar gaan die speelplaatsen komen?	Er zijn tot op heden 5 buurtspeelplaatsen gerealiseerd. Het Koning Willem Alexanderplein is in voorbereiding en er staan er nog een aantal bestaande speelplaatsen in de planning om deze in te richten als buurtspeelplaats, o.a. het Burgemeester Brandtplein in Velp en de Binnenweg in Ellecom Daarnaast zijn we nog aan het onderzoeken of in de wijk Stenfert een buurtspeelplaats kan komen.
21	Blz. 51	Onderaan deze pagina staat dat in 2025 83% van de gemeente is voorzien van duurzame energie besparende verlichting. Hoeveel % is het op dit moment?	In 2024 is 79% van de gemeente Rheden voorzien van duurzame energiebesparende verlichting, ten opzichte van 75 % in 2023 en 71 % in 2022.
22	Blz. 52	Onder het kopje Toelichting op nieuwe lasten t.o.v. Kadernota 2025 staat dat de openbare ruimte versobert gaat worden. Daarbij wordt onder andere genoemd dat speelplaatsen en speeltoestellen niet worden vervangen. Hoe verhoudt zich dit met de ambitie op blz. 51 ten aanzien van het realiseren van 9 buurtspeelplaatsen?	Speelplaatsen/speeltoestellen zijn inderdaad een onderdeel van alle kapitaalgoederen die nader worden onderzocht of we hierop kunnen versoberen. Het onderzoek van de speelplaatsen zal zich met name richten op de kleinere speelplaatsen en niet op de Buurtspeelplaatsen.
23	Blz. 53	De gemeente is voornemens een onderzoek te doen naar **passend** parkeren, wat wordt hier mee bedoeld?	Tijdens de besluitvormende raad over de kadernota heeft u hiervoor een amendement aangenomen dat het college verzoekt een onderzoek uit te voeren naar passend parkeren in de gemeente. Dit betekent een onderzoek hoe invoering van parkeerbeperkende maatregelen kan bijdrage aan de

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			realisatie van maatschappelijke doelen en niet alleen om inkomsten te genereren.
	3. Bestuur & organisatie		
24	Blz. 62	Bij de 2e bullit op deze pagina staat vermeld dat door het voorstel tot het teruggaan van 1 loket op een locatie maximaal gefaciliteerd zou gaan worden met vervoersmogelijkheden. Wat moeten wij ons daar bij voorstellen? En zitten daar kosten aan verbonden?	Zie het antwoord op vraag 27 van de VVD (3 oktober 2024)
	Paragrafen		
25	Blz. 79	In de tabel bovenaan de pagina staat bij Duiven in de 1e kolom over 2023 2256 als getal genoemd, klopt dit?	Nee, scherp gezien. Dit moet zijn € 256. (256+111+102=469 in jaarschijf 2023 voor Duiven).
26	Blz. 85	In de tabel risico-inventarisatie PB 2025 staan de nummers 10 en 11 waarvan het risico geschat wordt van 75% verderop niet nader toegelicht, graag ontvangen wij die toelichting gespecificeerd alsnog.	Zoals gebruikelijk lichten we in de paragraaf weerstandsvermogen de risicoposten 1 t/m 5 van het risicoprofiel toe. Risicopost 10 gaat over de Omgevingswet. Bedrag en kans zijn ongewijzigd t.o.v. laatste inventarisatie (bij jaarstukken 2023). Risicopost 11 gaat over minima- en armoedebeleid. T.o.v. vorige inventarisatie is kans verhoogd (van 50% naar 75%) en risicobedrag opgehoogd (van 200k naar 250k), vanuit gegeven dat budgetten meer onder druk komen te staan door ombuigingen en mogelijke bezuinigingen door het rijk.
27	Blz. 91	Er staat geschreven dat het van belang is om geplande investeringen minder te gaan financieren door het afsluiten van leningen. Staan er nu en de komende jaren(grote) investeringen op de planning die niet uit de structurele begrotingsruimte kunnen worden gefinancierd? Zo ja, op welke wijze gaan die worden gefinancierd?	Voor de geplande investeringen in komende jaren verwijzen wij naar bijlage 4 Meerjarig Investeringsplan. De bijbehorende kapitaallasten zijn verwerkt in onze meerjaren begroting 2025-2028 en daarmee is er dekking vanuit de reguliere exploitatie. Vanuit treasurybeheer wordt gedurende het jaar onze liquide middelen positie bewaakt. Indien nodig leidt het tot aanpassing van onze leningenportefeuille.
28	Blz. 101	Bij de tabel “Berekening financieringstekort” staat onderaan de tabel dat het verwachte financieringstekort groter is dan de kasgeldlimiet. Wat betekent dit/ wat voor gevolgen heeft deze constatering?	Bij een financieringsbehoefte die de kasgeldlimiet overschrijdt dient er lang vreemd vermogen aangetrokken te worden. Zie ook toelichting op pag. 100 onder de tabel “Berekening kasgeldlimiet”.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
29	Blz. 108	Bij het onderwerp "Onderhoud beperken" wordt aangegeven dat de gemeente mbt het onderhoud van gemeentelijk vastgoed naar niveau 5 of 6 gaat zolang de veiligheid of de wettelijke verplichting dat toelaat. Kan er een overzicht worden verstrekt welk vastgoed dat betreft? Kan er een toelichting worden gegeven over wat de gemeente verstaat onder de noemer *zolang de veiligheid of de wettelijke verplichting dat toelaat.*	De lijst met vastgoed is opgenomen in de begroting. Wettelijke verplichtingen zijn bijvoorbeeld de verplichte keuringen en de maatregelen die nodig zijn om die keuring te halen, of verplichte (energie) maatregelen. En qua veiligheid kunt u denken aan hele praktische maatregelen als het plaatsen van een kooiladder, valbeveiliging of indien voorkomend verwijderen van asbest.
30	Blz. 109	Met betrekking tot de genoemde risico's bij de afronding van het project gemeentehuis worden een aantal risico's benoemd. Kunnen deze risico's nog leiden tot een overschrijding van het gereserveerde budget voor het nieuwe gemeentehuis? En zo ja, binnen welke termijn valt daar duidelijkheid over te krijgen?	U wordt per kwartaal geïnformeerd over de voortgang van het project gemeentehuis via raadsinformatiebrieven. Hierin is ook het financiële verloop van het project en de risico's in opgenomen. Het project eindigt in Q2. Tot die tijd blijft op op dezelfde wijze geïnformeerd worden. Aan het eind van het project krijgt u een eindverslag met daarin het onderwerp financiën.
31	Blz. 130 e.v.	Uitgangspunt is daarbij de nota Grondbeleid 2020. Wanner komt er een nieuwe Nota Grondbeleid naar de Raad?	De nieuwe nota grondbeleid komt begin 2025 naar de Raad.
32	Blz. 135	Onder het kopje "De Woo" lezen we dat er een adviseur Woo geworven gaat worden. Is dit een tijdelijke functie, gelet op de omschrijving van een kwartiermakersrol en wordt deze dus extern ingehuurd? Wat zijn daarbij de verwachte kosten en waaruit worden deze gedekt?	Voor de korte termijn hebben we een veranderopgave te realiseren: van passieve openbaarmaking naar actieve openbaarmaking. Daarvoor lijkt een kwartiermakersrol de beste optie. Dit zou door een tijdelijke kracht vanuit het programma digitaal Rheden kunnen worden gefinancierd. De voorkeur heeft een vaste kracht die tevens de wettelijke rol van WOO-coördinator zou kunnen vervullen. De arbeidsmarkt voor deze functies is echter krap, daarnaast is er wel urgentie. Beide opties (tijdelijk of vast) liggen op tafel.

Vragen over de Programmabegroting 2025 – **tweede ronde**

Naam: Steven Marshall (D66)
Datum van indienen vragen: 12-10-2024

Naar aanleiding van de beantwoording van de technische vragen over de programmabegroting op 11-10 j.l. zijn bij ons verschillende nieuwe technische vragen ten behoeve van de bespreking van de programmabegroting ontstaan. Hieronder onze nieuwe of vervolgvragen

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
1	p.9 antwoorden technische vragen 11-10 (en diverse andere pagina's) p. 64/65 antwoorden tabel bijlage 1.	De opmerking *De exacte uitwerking van de ombuigingen sociale basis zal na vaststelling van de begroting nog moeten plaatsvinden.* Wat bedoelt u hier precies mee? Bedoelt u hiermee dat a) het totaalbedrag per activiteit (eerste blauwe kolom) in de tabel van bijlage 1 met de PB vastgesteld wordt, en de precieze invulling verdeling over organisaties, subsidies e.d nog moet plaatsvinden (o.b.v. de gesprekken). Of b) dat u alleen de ombuigingen op totaalniveau vaststelt? Indien b): hoe denkt het college in gesprekken met organisaties duidelijkheid te bieden over de gezamenlijke bezuinigingsorganisatie voor hun categorie/activiteit? Of verwacht het college dat de organisaties de budgetten over de categorieen/activiteiten kunnen verdelen (vb. buurthuizen spreken mee over de budgetten voor podiumvoorzieiningen)?	In overleg met de vragensteller d.d. 16-10-2024 hoeft deze vraag niet meer te worden beantwoord.
2	p. 64/65 antwoorden technische vragen 11-10 tabel bijlage 1.	De tabel in de bijlage specificeert besparingen op activiteiten die voor 2025 optellen tot 149k en voor 2026 tot 699k. Dit matcht ongeveer met de eerder genoemde 150k en 700k.	Deze reductie op besparingen moet nog worden toebedeeld aan specifieke budgetten. Deze uitwerking zal onderdeel zijn van de afstemming met betrokken partijen.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		De tabel bevat voor deze jaren ook 'reductie besparing volgens KN25'. Kunt u aangeven aan welke activiteiten deze reductie ten goede komt. Indien antwoord bij de vorige vraag a) is graag concrete reducties per activiteit voor 2025 en 2026.	
3	p.54 antwoorden technische vragen 11-10 p. 64/65 antwoorden tabel bijlage 1.	*De opmerking: Organisaties die een structurele subsidie ontvangen worden in 2025 niet gekort. Op het totale budget sociale basis wordt in 2026 25 % bezuinigd. Dit bedrag is gefixeerd voor 2027 en 2028.* In bijlage 1 zien we vervolgens in de tabel dat de 'reducties besparingen volgens KN25'in 2027 en 2028 worden gebruikt om de ombuiging rond de zeven ton te houden. In 2025 en 2026 zijn die reducties besparingen daarvoor niet gebruikt en liggen de effectieve besparingen daarmee op resp. ca. 75k en 497k. Hoe rijmt u dit met de uitspraak dat er na 2026 niet verder wordt bezuinigd?	Het voorstel van de Programmabegroting 2025 is dat er op de structurele subsidies vanaf 2026 bezuinigd gaat worden en dat hierna de beschikbare bedragen (voor wat betreft structurele subsidies sociale basis) gefixeerd zijn op 2026. Dit is het voorstel zoals bij u voorligt. Hoe en waar er in 2026 precies bezuinigd gaat worden is onderdeel van amendement 1 dat wij in gesprek zijn en gaan om samen met de maatschappelijke partners tot een voorstel te komen, passend binnen de door uw gemeenteraad aangegeven bezuinigingsopgave.
4	p.54 antwoorden technische vragen 11-10 p. 64/65 antwoorden tabel bijlage 1.	*Dit bedrag is gefixeerd voor 2027 en 2028.* Als het antwoord bij vraag 2 a) is: blijven de ombuigingen per activiteit/categorie ook gefixeerd voor 2027 en 2028 (v.b. mogen organisaties in de categorie 'Buurtaccomodatie en beheer' er vanuit gaan dat de besparing voor hun categorie beperkt blijft tot de voor 2026 genoemde 10.266 euro?	In overleg met de vragensteller d.d. 16-10-2024 hoeft deze vraag niet meer te worden beantwoord.
5	p. p. 64/65 antwoorden tabel bijlage 1.	a) De tabel bevat de activiteit 'leefbaarheid en activering'. In de kadernota, onderliggende formats noch de eerdere beantwoording van vragen is deze benaming gebruikt. Welke in de	Waarschijnlijk verwijst u hier naar tabel 1 die onderaan deze antwoordenset is opgenomen. Ondertussen heeft u de beschikking over een oplegger waarin de ombuigingen per taakveld zijn benoemd.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		kadernota genoemde ombuiging(en) worden hiermee bedoeld? b) Door het bedrag bij 2026 (28.981) te matchen met het format ombuigingen kunnen we afleiden dat hierin in ieder geval beleidsevaluatie en monitoring zit. Waarom zou het college de besparingen voor 2027 en 2028 hier niet wel willen doorvoeren (dat geld gaat immers niet (rechtstreeks0 naar de sociale basis)?	
6	p.56 antwoorden technische vragen 11-10 p. 64/65 antwoorden tabel bijlage 1.	In het Format bij de PB wordt gesproken "Continueren 3 dorpshuizen + ombuigen naar 1 tussenvoorziening". De dorpshuizen die in de beantwoording van de technische vragen voor de kadernota (27-6) voor afbouw van de subsidie hebben een gezamenlijk budget van 231 k p/jaar. De besparing op buurtaccomodaties en beheer die voor 2026 in de tabel staat is 10.266 (en liep in de jaren daarna op tot 41k). Wellicht is ook nog een deel van de 50.380 ombuiging bij 'maatschappelijke doelstelling' besparing op buurt- en dorpshuizen. Het lijkt er daarmee op dat de budgetten van de betreffende dorpshuizen slechts beperkt dalen. Waarom is gecommuniceerd dat deze dorpshuizen hun subsidie verliezen? Of brengt de genoemde 'nieuwe' tussenvoorziening voor Rheden kosten met zich mee die ten laste moeten gaan van de huidige subsidies voor de dorpshuizen? Graag duidelijkheid.	Bij de kadernota zijn ombuigingsvoorstellen ingediend over voor te stellen bezuinigingen gemeentebreed. Hieronder zijn ook voorstellen voor de dorpshuizen. Bij de vaststelling van de kadernota heeft de gemeenteraad amendement 1 vastgesteld waar is afgesproken dat de bezuinigingsopgave is vastgesteld maar dat er in gesprek met onze maatschappelijke partners keuzes voorbereid moeten worden waar en hoe er bezuinigd wordt. De 1e gesprekken hebben wij gevoerd in september. Dat er bezuinigd moet worden over de hele linie is duidelijk en dat is ook gecommuniceerd naar alle partners. Het komend half jaar zijn wij in gesprek met onze partners om tot een voorstel te komen waar en hoe er bezuinigd gaat worden om tot de door de Raad vastgestelde bezuinigingsopgave te komen. Het voorstel van de Programmabegroting 2025 is dat er op de structurele subsidies vanaf 2026 bezuinigd gaat worden en dat hierna de beschikbare bedragen (voor wat betreft structurele subsidies sociale basis) gefixeerd zijn op 2026.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
7	p. 5 antwoorden technische vragen 11-10; vraag 3	*In 2028 zou er € 327.189 als bezuiniging gerealiseerd moeten zijn.* Dit gaat over a) de (niet verzachte) bezuinigingen op organisaties die er aan bijdragen dat er geen jeugdzorg-maatwerkvoorziening aangevraagd wordt (scouting, vakantiebouwdorpen, iriszorg) b) de subsidie voor peutervoorzieningen en c) vangnetregeling SMI. Wat is het totaalbudget 2024 voor a), b) en c) en wat is de beoogde bezuiniging voor a), b) en c)?	a. Het beschikbare begroot bedrag voor preventieve jeugdorganisaties als o.a. scouting, Dierense Speeltuin, iriszorg, bouwvakantiedorpen, jongerennetwerk is € 164.000,-; Voorgenomen bezuiniging: bezuiniging vanaf 2026 b. Subsidie peutervoorzieningen € 191.000,- Voorgenomen bezuiniging € 60.000,- in 2026 oplopend naar € 177.000,- in 2028 c. Vangnetregeling € 150.000,- Voorgenomen bezuiniging € 150.000,- v.a. 2026
8	p. 11 antwoorden technische vragen; vraag 4	*De geraamde baten bij taakveld 3.1 betreffen de opbrengsten van de Bedrijven Investering Zone (BIZ) ad 101k en op taakveld 3.4 betreft het de forensenbelasting ad 66k en toeristenbelasting ad 517k.* In de kadernota schreef u 'Verder stellen wij voor de toeristenbelasting te verhogen zodat er structureel 100k meer binnenkomt'. De begrote baten bij 3.4 stijgen slechts met 50k per jaar. Betekent dit dat de begrote inkomsten uit forensenbelasting met 50k dalen? Waarom?	Zoals vermeld in de paragraaf lokale heffingen (pag. 81) is voor 2025 het uitgangspunt voor toeristenbelasting een structurele verhoging van 15% conform het ombuigingsvoorstel zoals opgenomen in de kadernota 2025. De begrote baten bij taakveld 3.4 in 2025 bedragen 583k en dit betreft 66k forensenbelasting en 517k toeristenbelasting. De ramingen opbrengsten forensen- en toeristenbelasting bedroegen in de primaire begroting 2024 respectievelijk 66k en 417k. Bij de 1e bestuursrapportage 2024 zijn de opbrengsten forensen- en toeristenbelasting incidenteel opgehoogd met 50k (respectievelijk met 19k en 31k) naar tezamen 533k. In de begroting 2025 is de opbrengst toeristenbelasting t.o.v. de primaire raming 2024 met 100k opgehoogd van 417k naar 517k.
9	p. 12 antwoorden technische vragen; vraag 7	*Zoals mondeling beantwoord tijdens de technische vragenronde is er geen specifiek inhuurbudget. Als gevolg hiervan wordt alle inhuur gedekt uit materiele budgetten*	De formatie is nu 392,37 fte, griffie niet meegerekend. Dat is de stand na alle wijzigingen vanaf 1 januari 2024 tot nu, 24 oktober 2024. De bezetting is nu 378,78 fte. Daar zie je een daling ten opzichte van de genoemde 389 fte.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		(waaronder projecten) en de vacatureruimte. Ten aanzien van het tweede deel van uw vraag: Bij deze ombuiging gaat het daarmee niet om het verlagen van de personeelskosten of een besparing, maar om het verlagen van een eventuele overschrijding. Met de extra maatregelen voor 2024 wordt er nadrukkelijk gestuurd op de beschikbare financiële ruimte. Omdat inhuur duurder is dan vaste invulling, betekent dit de facto dat er minder uren beschikbaar zijn. In de raadsbijeenkomst van 15 mei jl. gaf u cijfers over de IST-situatie mbt formatie, bezetting en inhuur per 1-1-2024. Formatie was op die datum 394 fte Bezetting was op die datum 389 fte Externe inhuur was op die datum 86,95 fte. Sindsdien is het college begonnen met bijsturen op vacaturestelling en externe inhuur als gevolg van de maatregelen financiële beheersing (RIB 29-4). Kunt u ons actuele cijfers – bijvoorbeeld per 1 oktober - geven voor formatie, bezetting en inhuur? (formatie is als we het goed bijgehouden hebben gelijk of +0,5 fte a.g.v. participatiefunctie)	De inhuur totaal bedraagt nu 76,34 fte. Dat is ook een daling ten opzichte van de stand per 1 januari 2024 (86,95 fte). Hierbij is het belangrijk de beseffen dat de formatie wordt beïnvloed door actuele ontwikkelingen. Wat bij de inhuur speelt is dat bij Team Nieuwkomers juist sprake is van een stijging van de formatie. De stand was op 31 december 2023 13,53 en deze is nu 22,72. Deze kosten worden door het Rijk vergoed. Door de stijging van de inhuur bij Team Nieuwkomers krijgen we nu het beeld dat de totale inhuur met ruim 10 fte is afgenomen, maar als we de inhuur bij Team Nieuwkomers buiten beschouwing laten is de daling groter.
10		Het college heeft in de voorbereidende vergadering uitgelegd hoe omgegaan wordt met subsidies in de sociale basis: organisaties uit de sociale basis die langer dan 3 jaar subsidie ontvangen van de gemeente kunnen ook in 2025 nog subsidie ontvangen. Is deze	Nee, dit is niet van toepassing op de Podiumvoorziening. Organisaties als Studio26 en schouwburgzaal Theothorne hebben subsidie aangevraagd ten behoeve van organisaties die incidenteel gebruik maken van hun desbetreffende podium. Elk jaar maken verschillende organisaties gebruik van de Podiumvoorziening en daarmee zijn het incidentele

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		uitspraak ook van toepassing op de podiumvoorziening, waarin een drietal podia subsidie ontvangen van de gemeente om een gereduceerd tarief te kunnen aanbieden aan amateurgezelschappen om gebruik te maken van een professioneel podium?	subsidies die ingezet worden om zich te presenteren op een professioneel podium. Individuele organisaties maken incidenteel en niet structureel gebruik van de Podiumvoorziening waarbij het beschikbare budget via Studio26 en Schouwburgzaal wordt ingezet voor deze organisaties.
11		Is de uitspraak over het in stand houden van structurele subsidies in 2025 ook van toepassing op subsidies voor (vrijwilligers)organisaties die zich inzetten voor minima (zoals de Voedselbank, stichting Urgente Noden en stichting Strak)?	Ja.

Naam: Marleen Noorland, fractie PvdA
Datum van indienen vragen: 16-10-2024

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
1	Voorwoord Op termijn weer investeren	Wordt er in 2025 geen enkele investering gedaan. hoe spelen we dan in op nieuwe ontwikkelingen die spoed vragen	U zult hierbij verwijzen naar de zin "Daar bovenop is met deze programmabegroting het financieel perspectief voor de komende jaren veranderd, waarmee we financiële ruimte creëren om in de volgend raadsperiode weer te kunnen investeren in raadsambities. (pagina 3-4)". Wat we hiermee aan willen geven is dat door alle beoogde ombuigingen er in de jaren 2027 en 2028 een licht begrotingsoverschot is, waardoor financiële ruimte is gecreëerd voor de volgende raadsperiode. Terwijl in de programmabegroting 2024 nog uit werd gegaan van een fors negatieve begroting voor 2027 en 2028. Voor de volledigheid; meerjarig investeringsplan met daarin ook de investeringen voor 2025 vindt u terug in Bijlage 4 van de programmabegroting op pagina's 155 tot en met pagina 159.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
2	P21 Buig Budget	Vooruitlopend hierop nemen we nu op basis van een inschatting een verhoging van de Rijksbijdrage structureel mee. Op basis waarvan wordt deze inschatting gemaakt?	Bij het opstellen van de Begroting 2025 hebben we ons gebaseerd op het voorlopig budget BUIG 2024 en de informatie dat dit nog wordt geïndexeerd met naar verwachting 7%. Inmiddels is het definitieve budget 2024 vastgesteld en blijft de indexatie iets hoger uit te komen (waardoor de bijdrage € 133 k hoger wordt voor 2024).
3	P18 Risico's	Risico benoemen is 1. Gaat hier specifiek over het niet tijdig signaleren van ontbreken van taal of rekenvaardigheden. Wat is dan een mogelijke beheersmaatregel om dit risico zo klein mogelijk te maken?	Om het risico zo klein mogelijk te maken, zetten wij in op bewustwording en kennis bij consulenten die te maken kunnen hebben met inwoners die moeite hebben met basisvaardigheden. Als ook bij onze partners die dit kunnen signaleren.
4	P24 Peutervoorzieningen VVE	Hoe ziet de afbouw er uit? Wat is de Incluzio pilot precies? Welk bedrag is hier mee gemoeid? Kunt u risico meer kinderen met VVE kwantificeren	2025 € 0 2026 € 60.000 2027 € 120.000 2028 € 170.000 Incluzio pilot: We zijn in januari een pilot gestart waarbij de inwoners van de SMI worden gekoppeld aan Incluzio om te zorgen dat de SMI wanneer mogelijk onnodig is na een jaar. Bijvoorbeeld door het vergroten van het netwerk of inzet van een steungezin. Een alternatief is de af te nemen dagdelen kinderopvang te maximaliseren tot bijvoorbeeld 2 dagdelen. Hiermee zou +/-90.000 per jaar kunnen worden bespaard (ook hierbij geldt dat deze opbrengsten pas in 2025 te verwachten zijn ivm de omschakeling van de werkwijze). Kwantificatie aantal peuters In 2023 hebben minimaal 45 unieke peuters gebruik gemaakt van de peutersubsidie. Gemiddeld waren er 34 plekken per maand bezet. Zij gingen tegen een inkomensafhankelijke bijdrage 8 uur per week naar de peuteropvang in de buurt.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			Het afschaffen van de peutersubsidie zal de verschillen tussen kinderen kunnen vergroten. Dit is moeilijk te kwantificeren.
5	P22 Beoogde resultaten	Hier wordt gesproken over een gewenste stijging ten opzichte van 2022. Wat was de tevredenheid in 2022, en welke stijging wordt nagestreefd	De tevredenheid (7 of hoger) van inwoners met een lage SEP was in 2022 79% (bron: GGD volwassenenmonitor). In de periode tussen de 2 laatste meetmomenten (2020-2022) was er sprake van een daling (82% naar 79%). We streven ernaar deze dalende trend om te zetten in een stijgende trend (ongeacht hoe groot).
6	P39 beoogde resultaten	Hier wordt gesproken over het bereiken van een grotere doelgroep dan in 2024. Hoe groot was deze groep in 2024, en wat is 'groter dan' (bijvoorbeeld in percentages tov 2024)? *[Deze vraag heeft betrekking op het resultaat 'Het klimaatplatform "WatisjouwRheden" en de bijbehorende kanalen bereiken een grotere doelgroep dan in 2024']*	De huidige realiteit is dat we voornamelijk inwoners bereikten die al interesse hadden in verduurzaming. We willen echter ook andere doelgroepen aanspreken (zie hiervoor de beantwoording van een vergelijkbare vraag). Een goed voorbeeld hiervan is het duurzaamheidsfestival van 26 oktober jl, waar we met ongeveer 600 bezoekers en ruim 150 vrijwilligers een grote groep inwoners hebben bereikt, waaronder ook jongeren en gezinnen met kinderen. Voor velen was dit een eerste keer. De groei zit dus niet alleen in het aantal mensen dat bijvoorbeeld de nieuwsbrief ontvangt (een stijging van 50% in 2024 ten opzichte van 2023, met een nog iets hogere stijging verwacht in 2025), maar vooral in het bereiken van nieuwe doelgroepen en hen te activeren een bijdrage te leveren aan de transitie. Deze inspanningen zullen het gebruik van het platform en de bijbehorende kanalen verder laten toenemen. Door de veelzijdigheid van toegang (via andere websites, rechtstreeks via browser, etc.) tot deze kanalen is het echter niet volledig mogelijk om dit effect nauwkeurig in percentage uit te drukken.
7	P39 beoogde resultaten	Het woord "bijna" tussen haakjes maakt het echte inzicht in het beoogd resultaat lastig. Welke doelgroepen worden onderscheiden, en welke vallen dan onder (bijna)? De tweede	Momenteel wordt er intensief gewerkt aan een profielschets van de inwoners van Rheden om hen actief te betrekken bij en bewust te maken van de energietransitie. We analyseren hierbij factoren zoals eigendom, leeftijd, taal,

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		vraag is: wanneer vindt het college dat de activering en bewustwording succesvol is? *[Deze vraag heeft betrekking op het resultaat 'We zetten volop in op de activering en bewustwording en ontwikkelen een plan om (bijna) alle doelgroepen te bereiken']*	geslacht, huishoudsamenstelling, levensbeschouwing, inkomen, gezondheid en andere relevante kenmerken. Op basis van deze inzichten en de kompasmethode van Milieu Centraal ontwikkelen we een doelgroepgerichte aanpak en strategie. De toevoeging (bijna) geeft aan dat er altijd specifieke doelgroepen zijn waarvoor een gerichte aanpak minder haalbaar of zinvol is. Daarom blijft een algemene benadering voor alle inwoners bestaan. Ten aanzien van de tweede vraag: Het uiteindelijke doel is dat alle inwoners van Rheden op de hoogte zijn van de energietransitie en dat inwoners die daartoe in staat zijn, een bijdrage leveren of gemotiveerd zijn om een bijdrage te leveren en daarbij worden ondersteund. Pas dan is bewustwording en activering geslaagd. Gezien de omvang is dit een meerjarendoelstelling.
8	P45 tweede bullet	We faciliteren diverse activiteiten. Welke zijn dit?	Het gaat hierbij om marketing- en promotieactiviteiten
9	P45 wat willen we bereiken	Overnachtingen moeten weer naar niveau 2022. Dit was nog voor de helft een corona-jaar, waarin binnenlands toerisme een vlucht nam. In hoeverre is het realistisch om dit niveau weer te behalen en dan op welke termijn	Wij vinden dit een realistisch doel, vooral omdat in het verleden deze overnachtingen er ook zijn geweest en we stevig inzetten op het Materplan Veluwezoom waardoor onze gemeente aantrekkelijker wordt om te verblijven. Wij gaan er vanuit dat we dit doel in 2025 halen
10	P52 beoogde resultaten	Hoe ziet de inzet van het college eruit omtrent verkeersveiligheid rondom scholen, en met welke partners wordt hierover samen opgetrokken?	We werken samen met de schoolbesturen, VVN en handhaving. Verkeersveiligheid heeft de structurele aandacht van het college, dit komt o.a. tot uiting bij de uitvoering van het integraal huisvestingsplan.
11	P64 risico's	Hier wordt genoemd dat inclusie en kansengelijkheid niet is belegd bij een medewerker. Dit is niet gesteld als mogelijk risico, maar als vastgesteld feit dat het niet belegd is. EN dat het risico daarmee een kans van 100% heeft om op te treden. Lezen wij dit op die manier correct, of zit er nog wel capaciteit ergens in het vat?	In de oplegger programmabegroting 2025 (conform afspraak in de voorbereidende raadsbehandeling programmabegroting 2025) is een aangepaste tekst bij dit onderdeel aangegeven. De presenteerde tekst was niet correct. Het onderdeel inclusie en kansengelijkheid is namelijk wel bij een medewerker belegd.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
12	P65 beoogde resultaten	Verschillende formats bevatten invulvelden voor de beschrijving van de keuzes in het kader van participatie'. Wat wordt hiermee precies bedoeld? Invulvelden waar? Door wie in te vullen/te gebruiken?	Het gaat hier met name om formats voor projectopdrachten, college- en raadsvoorstellen. Daarin komen expliciet vragen over de mate en vorm met argumentatie voor gekozen participatie of het bewust niet kiezen voor participatie. Hiernaast kunnen wij ons voorstellen dat we tijdens de implementatie van het beleid nog andere situaties vinden waarin het ontwikkelen of aanpassen van formats werkdruk verlagend gaat zijn. Het gaat daarmee om keuzes die in de voorbereidende fase gemaakt worden vanuit ambtelijke organisatie in het advies naar college en raad.
13	P67 welke risico's staan dit doel in de weg	Citaat: leiderschap heeft hierin een belangrijke rol, waarom wij blijven investeren in Management Development. Wat houdt dit in?	Deze zin heeft betrekking op het risico gericht op het behouden van medewerkers, ondanks alle ontwikkelingen en de toegenomen werkdruk. Dit vraagt zowel persoonlijk leiderschap van alle medewerkers en zeker ook leiderschap vanuit het management. Met Management development worden trainingen bedoeld specifiek gericht op de managers en hun rol binnen de organisatie.
14	P70 wat willen we bereiken	We willen nieuwkomers een kansrijke start in de samenleving bieden. Hoe wordt dit de komende jaren vormgegeven, i.r.t. de onlangs aangekochte gronden (samen met COA) om o.a. statushouders te huisvesten.	Deze zin heeft betrekking op onze inspanningen om nieuwkomers een kansrijke start te bieden. We zijn hiermee bij de huidige tijdelijke opvang begonnen en continueren dit op onze eigen permanente locaties. Het gaat hier vooral (ook) om inspanningen op het gebied van integratie en (maatschappelijke) participatie. Dit doen we door intensieve begeleiding van de nieuwkomers en het opzetten van bijvoorbeeld werkgelegenheidsprojecten, opleidingsaanbod en participatieactiviteiten. Hiervoor werken we nauw samen met lokale samenwerkingspartners en sluiten we zoveel mogelijk aan bij lokale beleidsdoelstellingen en ambities. De nieuw te bouwen buurten met geïntegreerde opvang dragen bij aan dit proces.

Naam: Hendri Witteveen, CU
Datum van indienen vragen: 16-10-2024

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
1	R.I.B. afdoening Motie Dienstverlening Dichterbij	De vraag naar de bezoekersaantallen is nog niet beantwoord. Wij begrijpen dat dit ook niet zo eenvoudig is vanwege de niet representatieve situatie door de sluiting van het gemeentehuis. Maar nu hebben we geen idee waarover we spreken. Kan iets gezegd worden over de aantallen in alle loketten voor en tijdens de sluiting van het gemeentehuis?	Het aantal afspraken bij Burgerzaken wijzigt niet door de tijdelijke huisvesting. Inwoners hebben onze producten en diensten nodig, ongeacht waar we zitten en op hoeveel locaties. Aantallen contacten burgerzaken Periode oktober 2023 – oktober 2024 • Balie (aanvragen rijbewijs, reisdocument, uittreksel BRP, verhuizing, etc): 12.300 afspraken • Receptie (afhalen rijbewijs, reisdocument, etc.): 9.800 ophalers • Burgerzaken backoffice en midoffice (inburgeren, naturaliseren, wijziging geslacht, briefadres etc.): 1000 afspraken • Inloop zonder afspraak: 2.500 inwoners. Deze inwoners kunnen we enkel helpen als er tijd/ruimte is. Voor degenen die we niet kunnen helpen, maken we ter plekke een afspraak. Een groot deel van de inlopers komt niet voor burgerzaken, maar voor een ander discipline. Totaal: ruim 25.000 bezoekers per jaar
2	Samenleving Blz. 29 5.6 Media en vraag 18 pag 30/72	In het antwoord op over de decentralisatie-uitkering voor de bibliotheken van bijna €130.000 wordt een voorstel over de allocatie van de middelen in het memo over de septembercirculaire in het vooruitzicht gesteld. De DU komt echter hierin niet expliciet aan de orde. Vragen: 1. Hoe hoog is het (beoogde) budget voor de bibliotheekfuncties in de jaren 2023, 2024, 2025 en 2026?	1. Basissubsidie (incl. Prijsstijgingen) Bibliotheek/De Zoomerij • 2023 € 917.000,- • 2024 € 903.000 • 2025 € 903.000,- • 2026 € 833.000,- 2. De decentralisatie-uitkering is geen spuk-uitkering en onderdeel van de algemene uitkering. Er is voor

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		2. Welke overwegingen hebben een rol gespeeld bij het bepalen van de hoogte hiervan en bij het alloceren van de DU?	gekozen om deze middelen breder in te zetten om tot een sluitende begroting te komen.
3	Leefomgeving Blz 41	Op mijn vraag 11 op blz 7 is het antwoord: "In 2025 betekent dit 175K extra inkomsten. Dit loopt op naar 350K in 2028." Maar bij de baten staat respectievelijk 110 en 260k. Hoe is dit te verklaren? De vermindering van het saldo van 8.1. Ruimtelijke ordening loopt van 2024 naar 2028 op van 260k naar 593k. Het lijkt erop dat de 100k in de laatste regel van blz 22 van de kadernota nu wel in de berekening is opgenomen. Maar hoe wordt deze ombuiging verder bereikt?	De ombuiging bij thema 'Vernieuwing omgevingsbeleid en Ruimtelijke ontwikkeling' op pag. 22 van de Kadernota 2025 bestaat uit verhoging legesinkomsten (ad 0k in 2025 oplopend naar 100k in 2028) en verhoging opbrengsten kostenverhaal (ad 100k in 2025 oplopend naar 250k in 2028) van tezamen 350k miv 2028. Hiervan is 100k opgenomen bij thema Volkshuisvesting (pag. 44 PB2025, opbrengsten bij taakveld 8.3 'Wonen en bouwen' gaan van 507k in 2024 naar 607k in 2028) en 250k is opgenomen bij thema Vernieuwing omgevingsbeleid (pag. 42 PB2025, opbrengsten bij taakveld 8.1 'Ruimtelijke ordening' gaan van 10k in 2024 naar 260k in 2028). De extra inkomsten in 2025 zijn 100k.

BIJLAGE 1

In de Programmabegroting 2025 is in totaal € 48,6 miljoen beschikbaar voor uitgaven sociale basis (exclusief onderwijs). Dit totale budget is bedoeld voor de maatschappelijke opgaven op gebied van cultuur, media, samenkracht en burgerparticipatie, wijkteams, maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening en jeugdzorg. Een specificatie hiervan is opgenomen in de tabel op pagina 29 van de Programmabegroting 2025. Dit totale budget loopt af naar € 45 miljoen in 2028.
De ombuigingen op sociale basis in 2025 (€ 150 k) en 2026 (€ 700 k) blijven ongewijzigd ten opzichte van de kadernota 2025. In de jaren 2027 en 2028 verlagen we de ombuigingen sociale basis met respectievelijk € 260 k en € 410 k waarmee de structurele ombuiging op € 700 k blijft.
De exacte uitwerking van de ombuigingen sociale basis zal na vaststelling van de begroting nog moeten plaatsvinden.

Geraamde ombuigingen sociale basis:						
Taakveld	**Omschijving**	**omschrijving**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
5.3	**Cultuurpresentatie. -productie en -participatie**	Kunst en cultuur		-50.000	-150.000	-150.000
5.3	**Cultuurpresentatie. -productie en -participatie**	Cultuuruitbreiding	-53.500	-73.500	-100.500	-100.500
5.6	**Media**	Bibliotheekwerk		-70.000	-70.000	-70.000
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**	Maatschappelijke doelstelling		-50.380	-100.760	-201.519
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**	Onafhankelijk cliëntonderst.		-75.000	-80.000	-80.000
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**	OCO Geheugenproblemen			-200.000	-200.000
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**	Leefbaarheid & activering		-28.981	-357.962	-415.925
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**	Buurtaccomodatie en beheer		-10.266	-20.532	-41.064
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**	Buurtbudget	-51.000	-54.750	-58.500	-66.000
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**	Ik buurt mee! inwonersinitiatieven		-100.000	-100.000	-100.000
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**	Integrale Wijkaanpak		-50.000	-100.000	-200.000
6.2	**Wijkteams**	Preventief Jeugdbeleid	-30.000	-77.000	-122.000	-147.000
6.6	**Maatwerkvoorzieningen (WMO)**	Sociale kaart	-14.435	-14.435	-14.435	-14.435
6.71	**Maatwerkdienstverlening 18+**	Coörd vrijw thuis/mantelz.CVTM		-44.697	-44.697	-44.697
		Besparingen	-148.935	-699.009	-1.519.386	-1.831.140
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**	Reductie besparing (volgens KN25)	74.468	202.005	559.693	715.570
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**	Reductie besparing (volgens Begr25)			260.000	410.000

Geraamde ombuigingen sociale basis:						
Taakveld	**Omschijving**	**omschrijving**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
		Beperking besparingen	74.468	202.005	819.693	1.125.570
	Totaal		-74.467	-497.004	-699.693	-705.570